

Η. ΣΟΥΖ.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΑ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΚΑΙ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ

10 Ὀδὸς Προαστείου, ἀρ. 10

Αἱ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται ἀπ' εὐθείας εἰς Ἀθήνας διὰ γραμματοσήμου, χαρτονομισμάτων, χρυσοῦ κτλ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Καρόλου Μερουβέλ: Οἱ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΙ ΚΕΡΑΝΔΑΛ, δραματικώτατον μυθιστόρημα, μετὰ εἰκόνων, μετάφρασις Κ. — Φ. Γκουεράτση: Ἡ ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΒΕΝΕΒΕΝΤΟΥ, ἱστορικὸν μυθιστόρημα, μετάφρασις Π. Παυᾶ. — Μαξιμου Βιλρέ: ΑΠΙΣΤΟΣΙ — Μιχαὴλ Θεοράττη: ΚΟΡΝΗΛΙΑ, διήγημα.

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

προπληρωτέα

Ἐν Ἀθήναις φρ. 8, ταῖς ἐπαρχίαις 8,50
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. χρυσοῦ 15.

Ἐν Ρωσίᾳ ρούβλια 6.

Εἰς τὸ ΠΡΟΣΕΧΕΣ :

Ἡ ΚΟΜΗΣΣΑ ΣΑΡΡΑ

τὸ ἐκλεκτότερον τῶν ἔργων τοῦ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΟΝΕ

κατὰ μετάφρασιν Ἰ. Π. ΓΕΩΡΓΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΚΑΡΟΛΟΥ ΜΕΡΟΥΒΕΛ

Οἱ

ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΙ ΚΕΡΑΝΔΑΛ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Ἡ ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΔΕ ΦΟΝΤΕΡΟΣ

[Συνέχεια]

Ἡ νύξ παρήλθεν, ἡ δὲ ἡμέρα ἀνέτειλεν.

Ἡ ἀμαξοστοιχία διήρχετο ρομαντικὰς ἐξοχάς. Εἰς τὸ ἥδὺ τῆς πρωίας φῶς ἐφαίνοντο μακρόθεν κωδωνοστάσια ἐκ γρανίτου, ἐρείπια φρουρίων καὶ ἀνατραπέντα περίστυλα.

Ὅτε οἱ δύο ταξειδιῶται ἀφίχθησαν εἰς Βάν, εἶχον ἤδη συμφωνήσει νὰ λάθωσιν ἀμαξάν, ἵνα ὀδηγήσῃ ἕκαστον αὐτῶν εἰς τὸν πρὸς ὄν ὄρον, τὸν μὲν Κλαύδιον Κερανδάλ πλησίον τῶν συγγενῶν του, τὴν δὲ Ζουάνναν εἰς Ἑλβέν, ἔνθα μετέβαιναν ἵνα κατοικήσῃ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς κυρᾶ-Ζακού.

Πᾶν ὅ,τι ὁ νεανίας εἶχεν ἐννοήσει ἐκ τῶν διηγήσεων τῆς νέας αὐτοῦ φίλης, ἦν ὅτι ὠνομάζετο Ζουάννα, ὅτι εἶχεν ὑποστῆ βαρεῖαν θλίψιν, βεβαίως ἐξ ἔρωτος, διότι δὲν ὠμολόγησε τὸ αἴτιον τῆς κατατροχούσης αὐτὴν λύπης.

Ἐγνώριζεν ὁμως πρὸ πάντων ὅτι ἦν ὄραιοτάτη, ὥστε ν' ἀκολουθήσῃ αὐτὴν μέχρι τῶν περάτων τῆς οἰκουμένης, ὅτι οἱ μέλανες αὐτῆς ὀφθαλμοὶ εἶχον ἀκατάσχετον δύναμιν, ὅτι ἦτο ὑψηλὴ καὶ εὐσωμος καὶ ὅτι γυνὴ οὐδέποτε ἐνεποίησεν αὐτῷ τὸσαύτην αἰσθησιν.

Καθ' ἣν στιγμὴν ἀπεμακρύνοντο τῆς πρωτευούσης τοῦ Μορβάν ἐννέα ὥραι ἐσήμαινον εἰς τὸ ῥολόγιον τῆς μητροπόλεως.

Ὁ καιρὸς ἦν δροσερὸς καὶ ὀμιχλώδης.

Καθήμενοι πλησίον ἀλλήλων ἐντὸς ἀθλίας ἀμάξης ἔβαινον εἰς τὴν ἀπὸ Βάν εἰς Ζουσελὲν ἄγουσαν.

Μακρόθεν δὲν ἔβλεπον πλέον εἰμὴ τὰς ἐκκλησίας καὶ τὸν γοθικὸν τῆς πόλεως πύργον, τοῦ ὁποίου ἡ κορυφὴ εἶχε συντριβῆ ὑπὸ τοῦ κεραυνοῦ, ὅστις οὐδὲ τῶν μνημείων τούτων φεΐδεται.

Ἡ ἀμαξά ἔβαινε μεταξὺ τεлмаτωδῶν λειμώνων καὶ ἀθλίων δασῶν. Εἰς τινὰ ἀπόστασιν ὁ πύργος τοῦ Ἑλβέν ὑψοῦτο εἰς τὴν κορυφὴν λόφου.

Ἀπωτέρω ἔτι διεκρίνοντο οἱ πύργοι τοῦ Σαῖν - Ζιλδὰς μετὰ τῶν κωνικῶν αὐτῶν στεγῶν.

Ὁ νεανίας ἔδειξεν αὐτὰς διὰ τοῦ δακτύλου τῆ συντρόφου του.

— Ἐντεῦθεν, εἶπεν, ὁ πύργος ἐκεῖνος φαίνεται μικρὸς καὶ ὁμως εἶναι μέγας καὶ στερεός. Θὰ με ἐλάβετε ἴσως ὡς ἀλαζόνα πλὴν δὲν σὰς λέγω εἰμὴ τὴν ἀλήθειαν, ὅσον ἀπίθανος καὶ ἂν σὰς φανῇ. Ἐκεῖ εἶναι ἡ κοιτίς τῆς οἰκογενείας μου. Οἱ Κερανδάλ, οὔτινες σήμερον εἶναι πτωχοί, ἠκολομήσαν τὸν πύργον ἐκεῖνον. Ὑπάρχουσι Κερανδάλ πλοῦσιοι καὶ Κερανδάλ πτωχοί. Οἱ πλοῦσιοι Κερανδάλ ὠνομάζονται σήμερον Φοντερόζ· οἱ πτωχοὶ διετήρησαν τὸ ὄνομα τῶν.

Ἡ Ζουάννα ὑφίστατο παράδοξον αἰσθησιν.

Τῇ ἐφαίνετο ὅτι εἶχεν ἤδη ἄλλοτε διατρέξει τὸ μέρος ἐκεῖνο, ἔνθα οὐδὲν ἦτο νέον δι' αὐτήν. Ἐνόμιζεν ἐπίσης ὅτι μικρὰ οὕσα εἶχεν ἀκούσει ὅσα διηγείτο αὐτῇ ὁ συνοδοιπὸρος τῆς.

Αἱ ἀναμνήσεις αὐτῆς ἐξηγείροντο βραδέως. Ἐν τούτοις οὐδέποτε εἶχεν ἔλθει εἰς Βρεττάνην. Ἐνθυμεῖτο μόνον ὅσα διηγείτο αὐτῇ ὁ πατήρ τῆς περὶ τοῦ τόπου τῆς γεννήσεώς του καὶ τοῦ οἴκου του.

Μετ' οὐ πολὺ ἡ ἀμαξά ἔστη.

Ὁ ἵππος ἤσθμαινε κεκοπιακῶς ἐκ τῆς ὀδοιπορίας.

Εὐρίσκειτο εἰς τοὺς πρόποδας ἀνωφερίας ἀνωμάλου, ἐξ οἴκου δὲ διὰ τὸν ἀθλιον ἵππον, οἱ δύο ταξειδιῶται κατήλθον τῆς ἀμάξης.

Αἱ πεπαλαιωμένα τοῦ Ἑλβέν οἰκίαι ἐφαίνοντο εἰς τινὰ ἀπόστασιν.

— Ἐφθάσατε, εἶπεν ὁ νεανίας.

— Εἶναι ἀληθὴς ἔρημος, εἶπεν ἡ Ζουάννα στεναζάσα.

— Ἀλλὰ σὰς προειδοποίησα. Περιμείνατε ὁμως ὀλίγον καὶ δὲν θὰ παραπονέθητε πλέον.

— Θὰ ἔρχεσθε νὰ με βλέπετε ;

— Μετὰ πολλῆς χαρᾶς.

— Συχνά ;

— Ὅσακις με διατάσσετε.

— Καὶ ὑμεῖς πόσον δρόμον ἔχετε ἀκόμη νὰ διατρέξετε ;

— Τέσσαρας λεύγας περίπου. Θὰ διέλθω ἐξοχὰς τινὰς ἔτι, ἔπειτα τὴν περιοχὴν Σαῖν - Ζιλδὰς καὶ θὰ φθάσω εἰς Πενοέ.

Φθάσαντες εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ λόφου, ἀνῆλθον πάλιν ἐφ' ἀμάξης, μετὰ δύο δὲ λεπτὰ ἔσταματήσαν εἰς τὸ πανδοχεῖον τῆς κυρᾶς Νικὸλ Ζακού ὑπὸ τὸ ἔμβλημα τοῦ Στρατάρχου.

ΚΕ'

Τὸ πανδοχεῖον τοῦ Στρατάρχου.

Ἡ ἀφιξις ἀμάξης, ἔστω καὶ ἀθλίας, εἶναι γεγονός διὰ τὸ χωρίον τοῦ Ἑλβέν, οἱ κάτοικοι τοῦ ὁποίου εἰσὶ λίαν περίεργοι.

Καίτοι τὸ μέρος εἶναι λίαν ρομαντικὸν καὶ γραφικώτατον, οἱ ξένοι ἐν τούτοις σπανίως μεταβαίνουν, ἐκεῖ οἱ δὲ Ἄγγλοι οὐδέποτε πατοῦσι τὸν πόδα.

Τὸ χωρίον ἐν τούτοις εἶναι ἀξιον περιεργείας. Δύναται τις ἐκεῖ νὰ σπουδάσῃ ἐπιφελῶς τὸ παρελθόν.

Οἱ οἰκίσκοι πρὸ ἀμνημονεύτων χρονολογοῦνται χρόνων, δὲν παρεμορφώθησαν δὲ ὑπὸ τῆς νεωτέρας ἀνέσεως.

Τὸ ξενοδοχεῖον τῆς κυρίας Νικὸλ ἦν καταλληλότερον νὰ φιλοξενήσῃ στρατιώτας καὶ θωρακοφόρους ἢ ἀντιπροσώπους ἐμπόρων. Ἐν τούτοις ἦν ἀρκούντως καθαρόν καὶ εὐπρεπές.

Εἰς τὸν κρότον τῆς ἀμάξης μικρὰ εὐχαρῖς ὑπηρετίς ἐσπευσεν εἰς τὴν θύραν, ὡπισθοδρόμησε δ' ἔκθαμβος ἐπὶ τῇ θέᾳ τῆς κομψῆς παρισιανῆς καλοῦσα τὴν ξενοδόχον, ἥτις ἐνεφανίσθη ἀμέσως.

Αὕτη ἦν ρωμαλέα καὶ εὐρωστος γυνή, τὸ εὐτραπὲς τῆς ὁποίας ἐμαρτύρει καλλιστην μάγειρον.

Ἄνεγνώρισεν ἐκ πρώτης ὄψεως τὸν Κλαύδιον Κέρανδαλ, ὃν ἐνηγκαλίσθη.

— Πῶς! σύ, παιδί μου, εἶπεν αὐτῷ. Καίρῳ ἔχομε νὰ σε ἴδοῦμε! Χριστέ μου! εἶσαι ἀκριβοθώρητος ὡς νὰπολεόνι.

— Ναί, εἶμαι ἐγώ, κυρία Νικὸλ! Σοὶ φέρω μίαν κυρίαν, μετὰ τὴν ὁποίαν ἤλθα μαζὺ ἐκ Παρισίων. Ἦθελε νὰ μείνῃ εἰς Βάν, διὰ νὰ περάσῃ ὀλίγον τὴν ὥρα τῆς, καὶ ἐγὼ τὴν παρεκίνησα νὰ ἔλθῃ ἐδῶ.

Καὶ χαμηλοφῶνως προσέθηκεν εἰς τὸ οὖς τῆς ξενοδόχου:

— Ἔχει λύπας, ὡς φαίνεται. Πρόσεξέ την, σοὶ τὴν συνιστῶ.

— Νὰ ἦσαι ἡσυχος. Καὶ τί γίνεσαι λοιπόν, Κλαυδιέ μου;

— Ἐγὼ εἶμαι ἰατρός τῶρα.

— Ἐλα πάλιν νὰ σε φιλήσω, παιδί μου.

Καὶ ἐκ νέου ἐναγκαλισθεῖσα ἠσπάσθη αὐτὸν ἀπειράκις.

Στραφεῖσα εἶτα πρὸς τὴν κρεολὴν εἶπεν αὐτῇ:

— Μὲ συγχωρεῖτε, ἀλλὰ σχεδὸν τὸ ἀνέθρηφα αὐτὸ τὸ παιδί καὶ χαίρομαι ποῦ τὸ βλέπω σπουδασμένον. Ὁ μακαρίτης μου καὶ ὁ πατέρας του ἦσαν στενοὶ φίλοι. Πηγαίνεις εἰς Πενοέ, Κλαυδίε;

— Ναί, δι' ὀλίγας ἡμέρας ἔχω ἕνα ἄρρωστον εἰς Λοριάν, εἰς τὸν ὅποιον ἐξετέλεσε σοβαρὰν ἐγχείρησιν ὁ καθηγητῆς μου. Ἐπικίνδυνον ἐγχείρισιν, κυρία Νικὸλ. . . διὰ τὸν πάσχοντα, ἔννοεῖται. Πρέπει νὰ πηγαίνω εἰς Λοριάν δύο φορὰς καθ' ἑβδομάδα τούλαχιστον. Θὰ περνώ ἀπ' ἐδῶ.

— Θὰ ἔρχεσαι νὰ μὰς βλέπῃς, εἶπεν ἡ ξενοδόχος καμμουσα τὸν ὀφθαλμὸν καὶ δεικνύουσα τὴν Ζουάνναν.

— Ναί, κυρία Νικὸλ, συχνά.

Ἡ μικρὰ ροδοπάρειος ὑπηρετίς, ἡ Νιὸτ Κουσάκ, εἶχε μεταφέρει εἰς τὸ ὠραιότερον τοῦ ξενοδοχείου δωμάτιον τὸν μάρσιππον καὶ τὸν σάκκον τῆς Ζουάννας.

Ἡ κρεολή, θερμανθεῖσα ἐν τῇ πυρᾷ, ἀφῆρεσε τὸ ἐκ γουναρικοῦ ἐπανωφόριόν τῆς καὶ ἐφάνη θελκτικωτάτη ἐν τῇ μελανῇ ἐκ μεταξίνου ὑφάσματος περιβολῇ τῆς. Ἡ μελανὴ αὐτῆς κόμη, ἐν ἀταξίᾳ ἐκ τοῦ νυκτερινοῦ ταξιδίου, περιέβαλεν ἐπιχαρίτως τὸ ἐξάσιον μέτωπόν τῆς.

Ἡ ξενοδόχος ἐπλησίασεν αὐτήν.

— Μὴ φοβῆσαι, παιδί μου, εἶπεν αὐτῇ μετὰ μητρικῆς ἀγαθότητος. Θὰ σε περιποιηθοῦμε καὶ θὰ ἴδῃς πῶς εἶναι καλοὶ ἄνθρωποι ἐδῶ. Ζεστάσου καλά. Ἡ Νιὸτ εἶναι ἐξυπνὴ καὶ καλὸ κορίτσι θὰ ἀνάψῃ φωτὰ εἰς τὸ δωμάτιόν σου. Θὰ τρώγῃς ὅταν θέλῃς.

Ἡ Ζουάννα κατέστη μᾶλλον εὐχαρῖς.

Ἡσθάνετο ἑαυτὴν περιβαλλομένην ὑπὸ ἀτμοσφαιρας ἐντίμου καὶ τρυφερᾶς.

Ἡὐχαρίστησε τὸν Κλαύδιον ὅτι ὠδήγησεν αὐτὴν εἰς Ἐλβὲν καὶ ἔριψε τὸ βλέμμα εἰς τὴν κατοικίαν.

Τὸ μαγειρεῖον ἦν λίαν καθάριον, ἐπιτινος δὲ τραπέζης ἐν μέσῳ αὐτοῦ προμήθειαι λαχάνων καὶ ἰχθύων εἶχον ἀποτεθῆ διὰ τὸ πρόγευμα.

Διὰ πλατείας θύρας, ἀνευ θυροφύλλων, εἰσῆρχετο τις εἰς εὐρείαν αἴθουσαν, ἐν ἣ χωρικοὶ καὶ ἀμαξηλάται ἔπινον καὶ ἔτρωγον εἰς χωριστὰς τραπέζας συνομιλοῦντες μεταξὺ των ἀθουρόως.

Ἡ Ζουάννα ἦν εἰς ἄκρον εὐχαριστημένη. Ἡ καλὴ φυσιογνωμία τῆς κυρίας Νικὸλ ἐνεθάρρυνεν αὐτήν, τὰ δὲ μειδιάματα τῆς μικρᾶς Νιὸτ ἐχαροποιοῦν αὐτήν.

Ἦθελε νὰ προσκαλέσῃ τὸν ὀδηγὸν τῆς νὰ προγευματίσῃ μετ' αὐτοῦ, πλὴν δὲν ἐτόλμα.

Ἡ ξενοδόχος ἤλθεν εἰς βοήθειαν αὐτῆς.

— Δὲν θὰ μὰς ἀφήσῃς, χωρὶς νὰ φάγῃς τίποτε, Κλαυδιέ μου, εἶπεν αὐτῷ. Μία νύκτα εἰς τὸν σιδηρόδρομον κουράζει καὶ θὰ φθάσῃς ἀργὰ εἰς Πενοέ. Εἶναι ἀπ' ἐδῶ τρεῖς λευγαὶ ποῦ ἀξίζουσι διὰ πέντε. Ἐλα θὰ κρατήσῃς συντροφιά εἰς τὴν ὠραιάν συνταξιδιωτίσάν σου, θέλεις;

Ἡ πρότασις ἐπλήρου τὸν διακαέστερον πόθον τοῦ νεανίου.

Πρὸ μιᾶς στιγμῆς ἠσθάνετο οἰονεὶ ψυχος εἰς τὴν καρδίαν ἐπὶ τῇ σκέψει ὅτι θὰ ἐχωρίζετο τῆς γυναικὸς ἐκείνης, ἣν δὲν ἐγνώριζεν, εἰμὴ πρὸ ὀλίγων ὥρων, καὶ πρὸς ἣν ἠσθάνετο τοῦ λοιποῦ δεδεσμευμένην τὴν ζωὴν του.

— ὦ! ναί, κύριε Κλαυδίε, εἶπεν ἡ Νιὸτ· μείνατε λοιπόν. Θὰ φθάσετε γρήγορα εἰς Πενοέ. Τὸ ἄλογο θὰ ξεκουρασθῇ καὶ θὰ τρέξῃ περισσότερον.

Δὲν ἀνέμεινε παρακλήσεις.

Ἡ Ζουάννα, ἥτις ἤκουσε τὴν πρόσκλησιν, εἶχεν ἀνέλθει εἰς τὸ δωμάτιόν τῆς, ἐνῶ ἡ Νιὸτ παρέθετε τὴν τραπέζαν εἰς μικρὰν τινα αἴθουσαν, προωρισμένην διὰ τοὺς διακεκριμένους τῶν ξένων.

— Ποία εἶναι αὐτὴ ἡ νέα; ἠρώτησε τὸν Κλαύδιον ἡ ξενοδόχος.

Δὲν ἐγνώριζεν ἀκριβῶς. Ἦρχετο ἐκ Παρισίων. Ἦθελε νὰ ζήσῃ μόνῃ ἐπὶ τινα χρόνον, ἕνεκα θλίψεων. . .

— Θὰ εἶναι ἀπὸ ἐκείναις ταῖς γυναῖκες. . . παρετήρησεν ἡ κυρία Νικὸλ.

Ἄλλ' ὁ Κλαύδιος ἐπέβαλεν αὐτῇ σιωπὴν.

Βεβαίως ὄχι. Ἦτο τόσο εὐγενὴς καὶ ἐπιφυλακτικὴ! Ἦτο, ὡς ἐφαίνετο, παιδαγωγός.

Ἡ κυρία Νικὸλ διέκοψεν αὐτόν:

— Καθὼς ἡ δεσποινὶς Σιμονὲ εἰς Σαιν-Ζιλδάς.

— Ἴσως.

— Κακόμοιρα κορίτσια, εἶπεν ἡ καλὴ γυνή. Αὐτὸ δὲν εἶναι ἐπάγγελμα, εἶναι καθὼς αἰ ὑπηρετρία.

— Φεῦ! εἶπε στενάξας ὁ Κλαύδιος.

— Νὰ ἦσαι ἡσυχος καὶ ἔχε πεποίησιν εἰς τὴν παλαιάν σου φίλην. Θὰ τὴν περιποιηθοῦμε. Θὰ περάσῃ καλά ἐδῶ καὶ δὲν θὰ τῆς κοστίσῃ ἀκριβὰ.

Μετὰ τινὰς στιγμάς, ὅτε ἡ κρεολὴ κατῆλθε τὴν πλατείαν εἰς τὸ βάθος τοῦ μαγειρείου κλίμακα, ὁ Κλαύδιος ἔμεινε ἀποθαυμάζων αὐτήν.

[Ἐπεται συνέχεια].

*Κ.

F. D. GUERAZZI

H

ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΒΕΝΕΒΕΝΤΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

[Συνέχεια]

— Εὐλογητὸς ὁ Θεός! εἶπεν ὁ Κάρολος, ποιήσας τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ. . . Ἄλλ' ἐπιστεύομεν ὅτι δὲν θὰ ἔκαμνες ἀμαρτίαν, λέγων ἡμῖν, ἂν αὐριον θὰ ἔχωμεν καλὸν ἢ κακὸν καιρὸν.

— Σήμερον εἶναι καλός, ὅθεν πρέπει νὰ φοβῆσθε, ὅτι αὐριον θὰ ἦναι κακός. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς τρικυμίας εἶναι ἡ ἐλπίς τῆς γαλήνης. . . καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς γαλήνης, ὁ φόβος τῆς τρικυμίας. Ὁ ἀνεμος οὗτος, ὁ ὁποῖος σπρώχνει τὴν γαλῆραν μὰς νὰ πλῆ τόσον εὐτυχῶς τὸ δειλινόν, ἠμπορεῖ νὰ τὴν κάμῃ νὰ ναυαγήσῃ τὸ βράδυ.

— Οἱ ἅγιοι τοῦ παραδείσου νὰ μὰς φυλάξωσιν! . . . ἀλλ' οἱ λόγοι σου εἶναι πικροί.

— Πρέπει ἢ ἠμποροῦν νὰ ἐξέρχωνται διαφορετικοὶ ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ ἀνθρώπου;

— Εἶσαι λοιπόν δυστυχῆς;

— Καὶ τί! δὲν εἴσθε καὶ ὑμεῖς;

— Τὸ ἐλπίζομεν. Ὅταν ὁ ἅγιος πατὴρ θέσῃ ἐπὶ τῆς ἡμετέρας κεφαλῆς τὸ στέμμα τῆς Σικελίας, καὶ τὸ ξίφος ἡμῶν τὴν κατακτήσῃ, πιστεύομεν ὅτι θὰ ἡμεθα εὐτυχεῖς.

— Ἡ ἐλπίς! . . . Αὕτη εἶναι ἀπατηλὴ σύντροφος, ἡ ὁποία μὰς σπρώχνει εἰς τὸν ἀνήφορον τῆς ζωῆς, ὅταν τὸ σῶμά μας ἦναι κοπιασμένον καὶ οἱ πόδες μας καθημαγμένοι ἐκ τῆς τραχείας ὁδοῦ. Ἡ ψυχὴ ὑμῶν ἀγωνιά πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ ποθομένου. Ἡ δὲ κατάστασις αὕτη εἶναι βάσανος, καὶ ὁμῶς εἶναι ἡ μόνῃ, ἡ ὁποία δι' ἡμᾶς εἶναι ἡ ὀλιγώτερον πικρά. Ἄλλ' ὅταν φθάσετε εἰς τὴν κορυφήν, θὰ

ρίψετε τὸ βλέμμα εἰς τὸ χάος καὶ ἡ σκοποδίνη τῆς εὐτυχίας θὰ σὰς κάμῃ νὰ ὀλισθήσετε καὶ νὰ καταπέσετε εἰς τὴν ἀβυσσον, ὅπου δὲν ὑπάρχει φωνὴ νὰ σὰς παρηγορήσῃ, οὔτε ἤχῳ νὰ σὰς ἀπαντήσῃ εἰς τὴν φωνὴν σὰς, οὔτε ἐλπίς . . .

— Καὶ σὺ τὸ ἐδοκίμασες ;

— Ἐκεῖ — εἶπεν ὁ πηδαλιούχος, δεικνύων πρὸς τὸ μέρος τῆς Ἰταλίας — ἐκεῖ, εἰς τὴν γῆν ἐκείνην, εἶναι θαμμένη μὲ ἓνα πτώμα κάθε μου χαρὰ. Ἡ ἡμέρα μου ἤρχισε τὸ πρωὶ χαρούμενη, ἀλλὰ τὸ μεσημέρι τὴν ἐδηλητήριασε τὸ ἐγκλημα . . . καὶ τὴν νύκτα μὲ βασανίζει ἡ λύσσα.

— Εἰξεύρεις λοιπὸν τὴν γῆν ἐκείνην ;

— Πῶς νὰ μὴ τὴν εἰξεύρω ; . . . ἐκεῖ ἐγεννήθην.

— Ἐγεννήθης εἰς τὴν Ἰταλίαν ! . . . Εἶπέ μου λοιπὸν, εἶναι τόσῳ ὠραία ἡ γῆ αὕτη, ὅσῳ λέγεται ;

— Περισσότερον ἀφ' ὅσον ὁ πλεόν ἀπληστος δι' ἡδονὰς δύναται νὰ φαντασθῇ, περισσότερο ἀφ' ὅσον ὁ πλεόν φαντασιώδης τροβαδούρος δύναται νὰ ἐπινοήσῃ. Ἄν ἠύξανεν ἐν αὐτῇ τὸ δένδρον τῆς γνώσεως καὶ τῆς ζωῆς, θὰ ἦτο ἀμαρτήμα νὰ παραπονηθῆι ὁ ἄνθρωπος, διότι ἐξωρίσθη ἀπὸ τὸν Παράδεισον.

— Καὶ οἱ ἄνθρωποι ;

Τὰ χεῖλη τοῦ πηδαλιούχου ἔτρεμον, θέλοντα νὰ προφέρωσι ταῦτοχρόνως σωρεῖαν ἰδεῶν, αἵτινες ἀνέβλυζον ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου του . . . ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθησαν ν' ἀρθρώσουν ἢ μόνον καὶ διακεκομμένως :

— Θηριώδεις ! . . . θηριώδεις !

— Καὶ σὺ, γεννηθεὶς ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ, πῶς τολμάς νὰ μεταχειρίζεσαι πρὸς βλάβην τῆς τὴν γνώμην καὶ τὴν χεῖρά σου ; Δὲν γνωρίζεις ποῖαν ἀμοιβὴν λαμβάνουσιν οἱ προδόται ; ἢ περιφρονεῖς αὐτήν ;

— Ἐγὼ προδότης ! εἶπετε ἀσύνετον λόγον, κόμη τοῦ Ἀνζιού . . . Ἄλλ' ἔστω ! καὶ σεῖς, ὁ ὁποῖος ἐγεννήθητε εἰς τὴν Γαλλίαν, πῶς ἐκπλήττεσθε διὰ μίαν προδοσίαν ;

Ὁ Κάρολος ἐταράχθη, συνοφρωθεὶς κατὰ τρόπον τόσον φοβερόν, ὥστε αἱ κόραι τῶν ὀφθαλμῶν του ἀπεκρύβθησαν, καὶ διὰ φωνῆς συγκεκλιμένης εἶπε :

— Διατί καταρᾶσαι τὴν ἡμετέραν πατρίδα ; Ἡ ἀτιμία εἶναι φυτόν, τὸ ὁποῖον φύεται εἰς μόνην τὴν χώραν ἡμῶν ; ἢ εἶναι κολοσσαῖον δένδρον, τὸ ὁποῖον ἐκτείνει τοὺς σκοτεινοὺς κλάδους του ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην ; Εἶτε δριμύ εἶναι τὸ κλίμα, εἶτε συγκερασμένον, εἶτε γλαυκὸς εἶναι ὁ οὐρανὸς, ὡς εἰς τὴν Ἀνατολήν, εἶτε συννεφώδης ὡς εἰς τὴν ἄρκτον . . . οὔτε τὸ κλίμα, οὔτε ὁ οὐρανὸς θὰ ἐμποδίσωσιν αὐτὸ ἀπὸ τοῦ ν' αὐξήσῃ . . . Αἱ ρίζαι του εἶναι εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων. Ναί, ἡ γῆ εἶναι πλήρης κακούργων καὶ θυμάτων. Ἀλλὰ σὺ, πρὶν ἢ ὀνομάσῃς ἡμᾶς κακούργους, ἀπόδειξον ἡμῖν, ὅτι εἶσαι ἀθῶος. Ἐντοσοῦτῳ, μάθε ὅτι σὲ θεωροῦμεν ὡς προδότην καὶ σὲ βδελυσσόμεθα. Ἄν τὸ ἐγκλημα ἦναι ἐν τῷ κόσμῳ, δὲν εἶναι ἐν τῷ ἡμετέρῳ οἴκῳ. Κύτταξε, ἂν τολμάς, τὰ κοῖνα τῆς Γαλλίας, καὶ ἂν

οἱ ὀφθαλμοὶ σου ἀντέχουσιν εἰς τὴν λάμψιν των, θὰ ἰδῆς ὅτι δὲν ἔχουσι κηλίδα.

— Θὰ ἔχωσι.

— Ὡ ! τότε, εἶθε νὰ καταστραφῇ ἡ ἡμετέρα οἰκογένεια, καὶ οὐδ' ἡ ἀνάμνησις αὐτῆς νὰ μείνῃ πλέον ἐπὶ τῆς γῆς. Τώρα, ἂν ἡ πατρὶς προσέβαλλεν ἡμᾶς, ἀντὶ νὰ βυθίσωμεν τὸ ἐγχειρίδιον εἰς τὰ στήθη τῆς, θὰ ἐβυθίζομεν αὐτὸ εἰς τὰ ἰδικὰ μας. Ἄν δὲν δύνασαι νὰ ὑποφέρῃς τὴν δυστυχίαν σου, ἀπόθانون, ἄλλως ζῆθι, ἂν ἀγαπᾷς τὴν ζωὴν, καὶ ἔσο ἀτιμος . . .

— Κόμη, εἶπεν ὁ πηδαλιούχος, ἔχων συνεσφιγμέναις τὰς πυγμάς κόμη, εἶπετε ἀσυνέτους λόγους. Ποῖος εἴσθε καὶ θέλετε ν' ἀπονέμητε αὐθαιρέτως τὸν ἔπαινον καὶ τὴν μομφήν ; Μάθετε . . . σεῖς, τὸν ὁποῖον ἴσως ὁ οὐρανὸς ἔχη προωρισμένον νὰ κυβερνήσῃτε πλῆθος ἀνθρώπων . . . ὅτι, ἂν κατέχετε θέσιν ἀνωτέραν τῶν ἄλλων, δὲν ὑπερτερεῖτε αὐτοὺς καὶ κατὰ τὴν σύνεσιν . . . ὅτι εἴσθε ἀσθενῆς καὶ βλάξ, ὡς εἶναι καὶ ἐκεῖνοι . . . ὅτι εἴσθε πηλός, ὡς αὐτοί, ἀλλὰ μάλλον οἰηματίας . . . μάθετε, λέγω, ἂν ἀγαπᾷς τὴν ζωὴν . . .

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἠνέφξε λυσσαδῶς τὰ ἱμάτιά του καὶ ἔδειξεν εἰς τὸν Κάρολον περὶ τὴν ὄσφυν αὐτοῦ σιδηροῦν κρίκον, ὅστις εἶχε καταπληγῶσθαι τὰς πλευράς του, ἀπὸ τῶν ὁποίων ἔπιπτον σταγόνες μέλανος καὶ σερπητότος αἵματος.

Ὁ Κάρολος κἀπισθοχώρησεν ἔντρομος, ἀνακράζας :

— Αὕτη εἶναι φρικώδης βάσανος !

— Πιστεύετε λοιπὸν τώρα, ὅτι φοβοῦμαι τὸν θάνατον ; Δὲν βλέπετε ὅτι ἐκάστη τῶν πληγῶν τούτων μὲ βασανίζει χιλιάκις περισσότερο ἢ ὅσον εἶναι ἀναγκαῖον ὅπως ἀποθάνῃ τις ; Ἰδοῦ, ἡ ζωὴ μου διέρχεται διὰ βασάνων, τὰς ὁποίας ἐγὼ αὐτὸς παρεσκεύασα, καὶ φθίνει ἐν τῇ ἀγωνίᾳ. Ἄλλ' ὅταν πλησιάζῃ νὰ σβεσθῇ, καταβάλλω πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως τὴν ἀναζωπυρήσω, διότι εἶναι παρακαταθήκη ἐκδικήσεως καὶ λύσεως.

— Καὶ τί λοιπὸν σὲ κατέστησε τόσον σκληρόν κατὰ τοῦ σώματός σου καὶ κατὰ τῆς πατρίδος σου ; Ὑπάρχει τι ἐν τῷ κόσμῳ, δυνάμενον νὰ διατηρήσῃ τὴν ζωὴν, μεθ' ὅλον τὸ αἶσχος καὶ τὴν λύπην ;

Ὁ πηδαλιούχος δὲν ἀπήντησεν. Ὁ δὲ Κάρολος ἐξηκολούθησε :

— Νοῦς ἐξημμένος ὑπὸ τῆς νόσου, ἢ τοῦ πάθους, λογικὸν νεκρόν, ψυχὴ τεταραγμένη ὑπὸ τῆς λύσεως, δύναται μόνον νὰ συλλάβωσι τοιαῦτα σχέδια.

— Κάρολε, ἀπήντησεν ὁ πηδαλιούχος διὰ πνιγομένης φωνῆς, ἔχετε γενναίαν καρδίαν ; Θεάσατε ἐπ' αὐτῆς τὴν χεῖρα καὶ ἴδετε ἂν δύναται νὰ ἀνθέξῃ εἰς μίαν διήγησιν.

— Εἶδομεν εἰς τὸ πλευρόν μας φονευθέντας τοὺς πιστοτέρους τῶν ἡμετέρων ὑποτελῶν, χωρὶς νὰ κλαύσωμεν, καθὼς εἶδομεν, χωρὶς νὰ γελάσωμεν, τιθέμενον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μας τὸ στέμμα τῆς Προβηγίας.

— Δὲν ἀρκεῖ.

— Εἶμεθα ἄνθρωποι. Ὑπερφυσικὰ πάθη ζῆται παρὰ τῶν δαιμόνων ἢ τῶν ἀγγέλων. Ἐν τούτοις, δοκίμασε.

— Τὸ θέλετε ;

— Καθ' ἃ φαίνεται, ἡ θέλησις ἡμῶν δὲν ἔχει μεγάλην ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ ἐγκεφάλου σου. . . Τὸ ἐπιθυμοῦμεν.

— Ἀκούσατε . . . καὶ ἐπειδὴ ὁ κακὸς τοῦ θανάτου καὶ τῆς ἀμαρτίας σπόρος δὲν δύναται νὰ καταστραφῇ, σεῖς, ὅστις ἐγεννήθητε διὰ νὰ διοικήσετε αὐτόν, λάθετε ἀφορμὴν ἐκ τῆς διηγῆσεώς μου νὰ τὸν βελτιώσετε. Εἶμαι βέβαιος, ὅτι δὲν θὰ τὸ κατορθώσετε ἄλλ' αὕτη εἶναι ἡ ὁδός, τὴν ὁποῖαν ὁ Θεὸς ἐχάραξεν εἰς τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς . . . Οὐχὶ μακρὰν τῆς Νεαπόλεως, πρὸς τὸ μέρος τοῦ Πότζουλο, ἦσαν δύο ὀχυρώτατα φρούρια, ἀνεγερθέντα κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους ὑπὸ δύο βαρόνων Λογγοβάρδων, ὅτε ὁ Ζότων διωρίσθη δούξ τοῦ Βενεβέντου, ὑπὸ τοῦ ἐνδόξου βασιλέως Ὁταρίνου, ὁ ὁποῖος, πλὴν τῆς θαλάσσης, δὲν ἐγνώρισεν ἄλλα ὄρια εἰς τὸ κράτος του. Ἐλέγετο ὅτι οἱ δύο ἐκεῖνοι βαρόνοι, ἀγαπώμενοι ὡς ἀδελφοὶ καὶ μὴ ὑποφέροντες νὰ μένωσι πολὺν καιρὸν κεχωρισμένοι ἀλλήλων, ἀνήγειραν τὰ φρούρια ἐκεῖνα πλησίον τὸ ἐν τοῦ ἄλλου, ὅτι οἱ πρῶτοι τῶν θεμελιῶν λίθου ἐβάψαν διὰ τοῦ αἵματος ἀμφοτέρων . . . καὶ ὅτι σοφὸς τις μάγος ἀνέγνωσεν ἐπ' αὐτῶν τοιοῦτους ἐξορκισμοὺς καὶ ἐχάραξε τοιαῦτα μαγικὰ σημεῖα, ὥστε οἱ κύριοι τῶν δύο φρουρίων θὰ ἦσαν πάντοτε στενοὶ φίλοι, ἄχρι τῆς στιγμῆς, κατὰ τὴν ὁποῖαν ὁ εἰς αὐτῶν, μισῶν τὸν ἕτερον, δι' ἀπάτης θὰ ἐφονεύετο ὑπ' αὐτοῦ, ἐναντίον τῆς θελήσεως τοῦ φονέως. Τότε δὲ, προσέθετεν ὁ χρησμός, τὰ δύο φρούρια θὰ ἔμενον ἐπ' ὀλίγον χρόνον μόνον ὄρθια, διότι τὴν μαγείαν, ἡ ὁποία ἔγεινε διὰ τοῦ αἵματος ἀμφοτέρων τῶν φίλων, θὰ διέλυε τὸ ὑπὸ τῆς ὀργῆς χυθὲν αἷμα. Οἱμοὶ ! Ἡ προφητεία αὕτη, ἐπαληθεύσατο μόνον ἐν μέρει, ἔπρεπε νὰ συντελεσθῇ ἐν ἐμοί, ὁ ὁποῖος εἶμαι ὁ δυστυχὴς κύριος ἐνὸς τῶν φρουρίων ἐκείνων.

— Σεῖς, ἰππότης ! . . . ἀνέκραξεν ὁ Κάρολος, δεικνύων σέβας μεγαλείτερον, ἢ πρὶν, πρὸς τὸν πηδαλιούχον.

— Εἶμαι πλάσμα, τὸ ὁποῖον μέλλει ν' ἀποθάνῃ, εἶπεν ὁ πηδαλιούχος σύνοφρος προσέξατε εἰς τὴν διήγησιν, καὶ οὔτε λέξιν. Δὲν ἀξίζει νὰ τὴν διακόπτετε διὰ τόσον εὐτελῶν παρατηρήσεων.

• Γινώσκειτε πῶς ἐννοοῦσι τὴν φιλίαν ἐν Ἰταλίᾳ, ὅπου πάντα τὰ πάθη ἔχουσι τὴν θερμότητα τοῦ ἡλίου τῆς ;

• Ὁ γυναικεῖος ἔρωσι εἶναι μὴδὲν συγκρινόμενος πρὸς αὐτήν.

• Ὁ πόθος οὗτος, τὸν ὁποῖον γεννᾷ ἡ ἐπιθυμία τῆς ἡδονῆς καὶ διατηρῆ ἢ ἐφήμερος καλλονή, τὴν ὁποῖαν φθείρουσι τὰ ἔτη, σβύνεται ἐν αὐτῇ ταύτῃ τῇ ἡδονῇ.

• Ὁ κατὰ τὴν ἐκλογὴν τῆς ἐρωμένης πρυτανεύων λόγος, συχνάκις κάμνει ἡμᾶς νὰ αἰσχυνώμεθα . . . καὶ ἂν τοῦτο δὲν συμβῇ, ὁ χρόνος φονεύει τὸ αἶσθημα . . . φθείρων τὰς ἀλύσεις τῆς ψυχῆς διὰ τοῦ αὐ-

τοῦ ἐργαλείου, διὰ τοῦ ὁποίου χαράσσει τὴν ὁδὸν τοῦ θανάτου ἐπὶ τοῦ μετώπου τῆς γυναικός.

»Ὁ νοῦς ἀπαλλάσσεται τῆς ἐπαισχύντου δουλείας... ἀλλὰ βραδέως... καὶ αἱ ιδέαι τοῦ ἀνθρώπου, ἀπὸ τοῦ ἔρωτος, μεταβαίνουν εἰς τὸν τάφον, ὅστις ἀπὸ πολλοῦ τὸν προσκαλεῖ. Ἄν δὲ καὶ ὁ ἀνθρώπος δὲν προσέχη εἰς τὴν πρόσκλησιν ταύτην, τὸ σῶμά του κύπτει πάντοτε πρὸς τὴν γῆν, ὅπως ἐναγκαλισθῆ αὐτὴν αἰωνίως.

»Εἰς τοῦτο καταλήγει ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος προσφέρει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὀλοκαύτωμα ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς ἡδονῆς. Ἄλλ' ἡ φιλία δ' ἀφέρει.

»Ἀγαπᾷ τις καὶ τότε παραφόρως, ἀλλ' ὄχι χάριν τοῦ ὠραίου προσώπου· ἀλλ' ἀνευ πόθου ἡδονῆς.

»Ἡ φιλία συνυπάρχει μεθ' ὄλων τῶν ἀγαθῶν παθῶν, τὰ ὁποῖα ἡ ἐπιρροὴ αὐτῆς καθιστᾷ καλλίτερα.

»Ἡ γυνή, στερουμένη ὑψηλοῦ αἰσθηματός, ἢ ἀδιαφορεῖ ἢ ἐρᾶται.

»Ἡ ἀγάπη τῶν γονέων, τῶν ἀδελφῶν καὶ τῶν συγγενῶν, δὲν δύναται νὰ παραβληθῆ πρὸς τὴν φιλίαν.

»Οὗτοι εἶναι οἱ ἐπλάσθησαν ὑπὸ τῆς τύχης ἢ τῆς φύσεως· ἀλλ' οἱ φίλοι, οἱ ἐξελέγησαν ὑπὸ τῆς καρδίας.

»Ὅταν ἡ κόμη λευκανθῆ καὶ τὰ πράγματα ἔρχονται εἰς τὸν νοῦν ὡς εἰκόνες μεμακρυσμένων ἀναμνήσεων, αἱ παρεαῖ, ἂν καὶ ὠχραί, θὰ ἐρυθριῶσι πάντοτε καὶ τὰ δάκρυα θὰ ἀναβλύζωσι ἀπὸ τῶν ὀμμάτων, ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει τοῦ ἀπόντος ἢ νεκροῦ φίλου.

»Ἡ φιλία ἔχει τι τὸ ἱερόν, ὅταν δύο ὄντα ἐν αὐτῇ τῇ παιδικῇ των ἡλικίᾳ, ἐρωτεύονται πρὶν ἢ ἔτι γνωρίσωσιν ἔρωτα, πρὶν ἢ ἡ θέλησις ἐνασκήσῃ τὰς ιδιότητας αὐτῆς.

»Ἄλλ' ἡ θέλησις εὐλογεῖ τὸν δεσμὸν ἐκεῖνον, πρὸς ὃν τὸ λογικὸν μειδιᾷ.

»Τί θὰ ἡδύνατό τις ν' ἀρνηθῆ εἰς τὸν φίλον του;

»Ἡ ζωὴ νομιζέται τὸ πολυτιμότερον τῶν δώρων, τὰ ὁποῖα ἐπεδαψίλευσεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν ἀνθρώπον, καὶ ὅμως θεωρεῖται ὡς εὐτελής θυσία εἰς τὴν φιλίαν.

»Περιουσίαν, ἀνέσεις, εἰρήνην, θὰ ἦτο εὐτέλεια καὶ νὰ τὰς ὀνομάσῃ τις. Ἡ φιλία δὲν ζητεῖ τὴν θυσίαν τῆς τιμῆς, διότι τρέφεται ἐξ αὐτῆς.

»Ὁ φίλος θὰ σὲ ἀκολουθήσῃ εἰς πᾶσαν δυστυχίαν, θὰ σὲ ὑποστηρίξῃ πίπτοντα, θὰ σὲ ἀνεγείρῃ πεσόντα, θὰ ἦναι τὸ καύχημά σου ἐν τῇ δόξῃ, τὸ στήριγμά σου ἐν τῇ δυστυχίᾳ· θὰ κλαίῃ ὅταν κλαίης... καὶ τώρα εἶμαι καταδικασμένος νὰ κλαίω μόνος.»

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἔκυψε τὴν κεφαλὴν καὶ ἔμεινεν ἐπὶ πολὺ σιγῶν.

Ὅτε ἀνήγειρεν αὐτὴν, οἱ ὀφθαλμοὶ του ἦσαν πλήρεις δακρύων, ἐρυθροὶ ὡσεὶ κατέβαλον μέγαν ἀγῶνα ὅπως κλαύσωσι... καὶ ἐξηκολούθησε τρέμων:

— Εἶχον τὸν φίλον τοῦτον, τὸν ἡγάπων καὶ τὸν ἐφόνευσα.

Καὶ ἡ κεφαλὴ του ἐπανέπεσεν ἐπὶ τοῦ στήθους του, ἡ δὲ ἀναπνοὴ του ἐξήρχετο μετὰ κόπου.

— Τὸν ἐφόνευσα, καὶ ὅμως ὁ πατήρ μου μοι εἶχε παραγγεῖλῃ νὰ τὸν ἀγαπῶ... Τὸν ἐφόνευσα, καὶ ὅμως ἡ φωνὴ τῆς καρδίας μου, ἰσχυροτέρα ἔτι τῆς τοῦ πατρός μου, με ἐξηνάγκαζε νὰ τὸν ἀγαπῶ! Οἱ γονεῖς ἡμῶν, ὅτε ἐγεννήθημεν, ἔδωκαν ἡμῖν τὰ ἴδια αὐτῶν ὀνόματα, ὅπως ὁ θάνατος μὴ ἔχη ἐξουσίαν ἐπὶ τῆς φιλίας τῶν ἡμετέρων οἰκογενειῶν. Ἦθελον ἵνα οἱ αἰῶνες ἐν θαυμασμῷ νομιζοῦσιν ὅτι οἱ Φολκάνδος καὶ Κωνσταντίος ἦσαν αἰώνιοι ἐν μέσῳ τῶν θνητῶν, κατὰ θέλησιν τοῦ Θεοῦ, ὅπως παρίστανται αἰώνιον παράδειγμα τοῦ εὐγενοῦς τῆς φιλίας αἰσθηματος. Ἐπίομεν ἀπὸ τοῦ ἰδίου ποτηρίου, ἐκοιμήθημεν ἐν τῇ αὐτῇ κλίνῃ. Κοινὰ ἦσαν καὶ αἱ σπουδαὶ καὶ αἱ διασκεδάσεις μας. Ἡξάνομεν δὲ θαυμαζόμενοι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ εὐλογοῦμενοι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.

Ὅτε οἱ γονεῖς ἡμῶν ἀπέθανον, οἱ τελευταῖοι λόγοι των ἦσαν παρακλήσεις καὶ συμβουλαί, ὅπως διατηρήσωμεν τὴν ἀμοιβαίαν ἀγάπην, ἡ ὁποία, ἔλεγον, ἦτο ἡ πολυτιμότερα κληρονομία, τὴν ὁποίαν ἔφινον εἰς ἡμᾶς. Οἱ ἀγροὶ ἡμῶν δὲν εἶχον σύνορα, καὶ τὰ ποιμνία ἦσαν ἀναμειγμένα. Προθύμως θὰ ἐκατοικοῦμεν ἀμφοτέροι εἰς τὸ ἐν τῶν φρουρίων, ἀλλὰ σεβόμενοι τὰς προγονικὰς ἀναμνήσεις δὲν ἠθέλησαμεν νὰ καταστήσωμεν τὸ ἄλλο ἔρημον. Ὡς ἐκ τούτου, ἀπεφασίσαμεν νὰ κατοικῶμεν εἰς ἀμφοτέρα ἐκ περιτροπῆς. Οὕτω δὲ καὶ ἐπράξαμεν. Διήλθομεν χρόνους εὐτυχεῖς, τῶν ὁποίων ἡ ἀνάμνησις ἐν τῇ παρούσῃ ἀγωνία εἶναι βάσανος φρικωδέστερα ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ἡ ἐκδικησις δύναται νὰ ποθήσῃ εἰς τὸν ἐχθρόν της. Αἰφνης ὁ Βεράρδος κατέστη σύννους, περιεπλανᾶτο συχνάκις ἐν τῷ δάσει· ὅσον δὲ καὶ ἂν ἐκοπία, οὔτε φαγητόν, οὔτε τὸν ἐδοκίμαζε.

«— Ὑποφέρεις, φίλε μου», εἶπον αὐτῷ ἡμέραν τινά.

«Καὶ αὐτὸς μοι ἀπήτησεν:

«— Ἀγαπῶ.

«— Ποῖαν»; τὸν ἠρώτησα.

«Ἦτο αὐτὴ ἀγία κόρη, θυγάτηρ πτωχοῦ ἱππότη, κατοικοῦντος εἰς ἀπόστασιν δύο περίπου μιλίων ἀπὸ τῶν ἡμετέρων φρουρίων.

Ὁι δύο νέοι ἠγαπήθησαν ἀμοιβαίως, Ἐπεθύμουν ν' ἀνακοινώσωσιν αὐτὸ πρὸς ἀλλήλους, καὶ ἔτι μᾶλλον νὰ καθιερώσωσιν τὸν ἔρωτά των διὰ τῆς θρησκείας· ἀλλὰ δὲν ἐτόλμων — τόσον παρθεναῖκα ἦσαν αἱ δύο ἐκεῖναι ἀθῆναι ψυχαί! Ἐγὼ ἐνήργησα παρὰ τῇ κόρῃ, ἐγὼ ἐζήτησα παρὰ τοῦ πατρός της αὐτὴν, ἐγὼ παρεσκευάσα τὴν γαμήλιον ἐορτήν. Δὲν ἔγεινα δὲ ζηλότυπος, διότι ἐγίνωσκον καλῶς ὅτι ἡ πρὸς τὴν σύζυγον ἀγάπη εἶναι διάφορος τῆς πρὸς τὸν φίλον, καὶ ὅτι ἡ καρδία τοῦ Βεράρδου θὰ μοῦ ἀνῆκε πάντοτε ὀλόκληρος. Κρίνω περιττὸν νὰ διηγηθῶ ὑμῖν τὴν χαρὰν τῶν ὑποτελῶν, τὴν ἀγαλλίασιν τῶν συζύγων, τὴν εὐφροσύνην τῶν συγ-

γενῶν, τὸν θόρυβον τῶν συμποσίων. Ἀφίνω ταῦτα πάντα, ὡς μὴ ἀναγκαῖα εἰς τὴν ἱστορίαν μου. Παραλείπω ἔτι τὰς μετὰ τοὺς γάμους εὐφροσύνας ἡμέρας, καὶ περιορίζομαι εἰς τὴν ἐξιστόρησιν τῶν ἡμερῶν τῆς ὀργῆς καὶ τοῦ αἵματος. Ἡ ὠραία σύζυγος ἐπεθύμησε νὰ ἀκολουθήσῃ ἡμᾶς εἰς τὸ κυνήγιον, καὶ ἡμεῖς συγκατέθημεν. Παρασυρθέντες ὑπὸ τῆς μέθης τοῦ κυνηγίου περιεπλανήθημεν ἐν τῷ δάσει, ὥστε κατέστη ἀδύνατον νὰ ἐπανέλθωμεν πρὸ τῆς ἐσπέρας εἰς τὸ φρούριον. Ἐξεληθόντες τοῦ δάσους, ἐπορεύθημεν εἰς τινὰ οἰκίαν, ἣτις ἐφαίνετο μακρόθεν ἐν τῷ μέσῳ τῆς πεδιάδος. Ὅτε ἐφθάσαμεν πλησίον, εἰς ἱππότης προσεκάλεσεν ἡμᾶς λίαν εὐγενῶς νὰ εἰσέλθωμεν. Εἶδον αὐτὸν κατὰ πρόσωπον καὶ ἠσθάνθη ταραχήν, τὴν ὁποίαν οὐδέποτε ἄλλοτε εἶχον αἰσθανθῆ: κράμα, ὡς ἐπέστην κατόπιν, μίσους, καταφρονήσεως καὶ ἀηδίας. Ἐστρεψα τὸν ἵππον, ὅπως φύγω ἐκεῖνον διὰ τὸν ὁποῖον ἠσθάνθη ὅτι θὰ ἠσθανόμην, ἂν ἔβλεπον ἐνώπιόν μου δηλητηριῶδες ἔρπετόν, ἀλλὰ με ἐκράτησεν ὁ Βεράρδος καὶ με ἠνάγκασε νὰ τὸν ἀκολουθήσω. Εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνην τρέμων καὶ προαισθανόμενος μεγάλην τινὰ συμφορὰν. Ὁ ἱππότης ἐμειδία πρὸς με, ἀλλὰ τὸ μειδιάματόν ἦτο ἐξ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα σπαράττουσι τὰ σπλάγγχνα. Ἐταπεινώσα τοὺς ὀφθαλμούς, διὰ νὰ μὴ τὸν βλέπω. Δὲν ὠμίλησα, δὲν ἠθέλησα νὰ ἀγῶ. Προσεποιοῦνται αἰφνιδίαν ἀδιαθεσίαν καὶ ἐπέσπευσα τὴν ἀναχώρησιν. Καθ' ὁδόν, ἔστρεφον τὴν κεφαλὴν ὑπόπτως, ὡσανεὶ κατεδίδωκον ἡμᾶς, καὶ ἐπρόφερον ἀπειλάς. Ὁ Βεράρδος καὶ ἡ Μεσσηνέλλα ἐνόμισαν ὅτι παρεφρόνησα. Παρῆλθον ἡμέραι τινές, καθ' ἃς δὲν εἶδον τὸν ὀλέθριον ἱππότην, καὶ τὸ πνεῦμά μου ἤρχισε νὰ καθησυχάζῃ. Ἐσπέραν τινά, ἐνῶ περιεπλανώμην ἐπιππος, πρὸς διασκεδάσιν, ἠσθάνθη σφοδρὰν ἐπιθυμίαν νὰ ἐπανέλθω εἰς τὸ φρούριον. Ἐπτέρνισα δι' ὄλης μου τῆς δυνάμεως τὸν ἵππον μου... Ἐφθασα καὶ εἶδον ἵππον δεδεμένον ἐν τῇ αὐλῇ... ἀνέρχομαι τὴν κλίμακα... εἰς ἱππότης συνωμίλει οἰκείως πρὸς τὴν Μεσσηνέλλαν, κρατῶν σφιγτὰ τὴν χεῖρά της. Ἡ νεανὶς ἦτο κάτωχρος καὶ ἐφαίνετο ὅτι ἔτρεμεν, εὐρισκομένη μόνη μετὰ τοῦ ἀνθρώπου ἐκεῖνου... Ὁ ἱππότης, ἀκούσας τὸν κρότον τῶν βημάτων μου, ἐστράφη καί... Ὑψιστε Θεέ!... ἀνεγνώρισα τὸν μισητὸν ἀνδρα, ὅστις μᾶς εἶχε φιλοξενήσῃ... Ἠγέρθη ἀμέσως, προέβη εἰς συνάντησίν μου, με ἔχαίρεισε καὶ μοῦ ἔτεινε τὴν χεῖρα. Ἡ ἰδική μου δὲν ἐκινήθη· μοῦ ἐφάνη ὅτι ἦτο δεσμευμένη ἐπὶ τῆς πλευρᾶς μου. Οἱ λόγοι, οὗς εἶπον αὐτῷ, ἦσαν ὀλγία καὶ πικροί. Ἐννοήσας ὅτι ἡ παρουσία του ἐκεῖ δὲν ἦτο εὐχάριστος, μᾶς ἀπεχαιρέτισε καὶ ἀνεχώρησε. Ἐγὼ καὶ ἡ Μεσσηνέλλα ἐμείναμεν χαμαὶ νεύοντες, καὶ ἄφωνοι, οὐδὲν περὶ αὐτοῦ τολμῶντες νὰ εἰπωμεν, ὡσανεὶ ὁ ἱππότης ἐκεῖνος μᾶς εἶχε μαγεύσῃ... ὡσανεὶ εἶχε τὴν ιδιότητα τῶν ὄφρων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι διὰ τῆς πνοῆς των ἀφαιροῦσι τὰς αἰσθήσεις. Ἦλθεν ὁ

Βεράρδος. Παρετέθη τὸ δειπνον, ἀλλ' ἡ φαιδρότης δὲν παρεκάθησε μεθ' ἡμῶν εἰς τὴν τράπεζαν. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἀρχίζει ἡ φρικώδης ἱστορία. Ὁ Βεράρδος ἐγένετο σιωπηλὸς καὶ ὑπόπτος. Ἄντι νὰ μὲ ζητῆ, μὲ ἔφρευγεν. Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς Μεσσινέλλας ἐφαίνοντο συχάνικς ἐρυθροί. Καίνοι μὲν, ὅτε μὲ ἔβλεπε μακρόθεν, ἔτρεχε νὰ μὲ ἐναγκαλισθῆ μειδιώσα· ἀλλ' ἦσαν τὰ αὐτὰ χεῖλη, τὰ ὅποια ἐμειδίων, δὲν ἦτο ὅμως καὶ τὸ αὐτὸ μειδίαμα· ἦσαν αἱ αὐταὶ χεῖρες, αἱ ὁποῖαι μὲ ἐνηγκαλιζοντο, ἀλλὰ μόλις μὲ ἤγγιζον καὶ ἀμέσως ἐπιπτον, ὡσανεὶ εἶχον τολμήσῃ πολύ. Ὁ ἱππότης ἐξηκολούθει νὰ μᾶς ἐπισκέπτεται, μάλιστα δὲ βλέπων ἀναφουμένῃ μεταξὺ ἡμῶν τὴν διχόνοιαν, ἤρχετο ἵνα εὐφραίνεται ἐπὶ τῷ ἔργῳ του. Μυστηριώδεις τι αἰσθημα μοὶ προήγγελλε τὴν ἔλευσίν του, ὅθεν ἀπεσυρόμην εἰς τινὰ γωνίαν τῆς αἰθούσης καὶ ἔμενα ἐκεῖ ἀκίνητος, τὴν χεῖρα ἔχων ἐπὶ τῆς λαβῆς τοῦ ξίφους.

Ἐνόςμω δὲ διέμενον ἐκεῖ, οἱ ὀφθαλμοὶ μου ἔμενον προσηλωμένοι ἐπὶ τοῦ προσώπου του, ἀλλ' αὐτὸς προσεποιεῖτο ὅτι δὲν προσεῖχε. Συχάνικς ἔλεγον αὐτῷ προσβλητικὸς λόγους, ὅπως προκαλέσω προσβλητικὴν ἀπάντησιν καὶ λάβω ἀφορμὴν νὰ ἐμπήξω τὸ ἐγχειρίδιόν μου εἰς τὸ στήθος του. Ἀλλ' αὐτὸς, ἀντι νὰ προσβληθῆ, εὗρισκε δι' ἐμὲ δικαιολογίας, τὰς ὁποίας ἐγὼ οὔτε ἤθελον, οὔτε ἠδυνάμην νὰ προτείνω. Οὕτω διηρχόμεθα τὸν καιρὸν πάντες ἐν σιωπῇ — σιωπῇ ὀργῆς καὶ ἀπειλῆς, ὁμοίᾳ πρὸς ἐκείνην, ἡ ὁποία προηγείται συνήθως τῶν φυσικῶν καταστροφῶν. Ἀνετίλειεν ἐπὶ τέλους ἡ ἡμέρα, τὴν ὁποίαν δὲν ἔπρεπε νὰ φωτίσῃ ὁ ἥλιος, καὶ ἡ ὁποία δὲν ἔπρεπε νὰ συγκαταριθμηθῆ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ ἔτους. Ἡ φύσις, ὡσανεὶ ἦτο ἐν γνώσει τοῦ ἐγκλήματος, τὸ ὅποιον ἐμελλε νὰ διαπραχθῆ, κατέστησε τὴν ἀρχὴν τῆς ἡμέρας ἐκείνης φοβεράν. Φαῖα ὁμίχλη ἐκάλυπτε τὸν ὀρίζοντα, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ ἥλιος περιεβάλλετο, βλέπων ἀγρίως τὴν γῆν. Ἦτοιμάσθη νὰ ἐξέλθῃ· ἀλλ' ἡ καταιγὶς ἐκμανεῖσα μὲ ἠνάγκασε νὰ μείνω. Δι' ἐμὲ ἦτο βᾶσανος νὰ εὗρισκωμαι ἐν τῷ φρουρίῳ τοῦ Βεράρδου· ἀλλὰ δὲν ἠδυνάμην καὶ νὰ μὴ τὸν βλέπω, διότι αὕτη ὑπερτερεῖ πᾶσαν ἄλλην βᾶσανον. Τὴν ἐσπέραν, ὁ οὐρανὸς ἐφάνη ἐν μέρει αἰθρίας. Ἐδράμον εἰς τὸ φρούριον τοῦ Βεράρδου. Εἰσήλθον, ἠρώτησα περὶ αὐτοῦ, καὶ μοὶ εἶπον ὅτι ἀπὸ τῆς πρωίας, μεθ' ὄλην τὴν βροχὴν, εἶχεν ἐξέλθῃ καὶ δὲν εἶχεν ἔτι ἐπιστρέψῃ. Προχωρήσας, εἶδον ἐρχομένην τὴν Μεσσινέλλαν μειδιώσαν· ἀλλὰ τὸ μειδίαμά της μοὶ ἐφάνη ἄνθος ἐπὶ προσώπου νεκροῦ. Ἐνηγκαλισθῆμεν καὶ ἐκαθήσαμεν ὁ εἰς ἀπέναντι τοῦ ἄλλου. Μετὰ μακρὰν σιωπὴν, εἶπον αὐτῇ:

— Μεσσινέλλα, δὲν εἶσαι εὐχαριστημένη.

Ἀὐτὴ μᾶς ἀπήντησε θρηνοῦσα. Εἶτα ἰδοῦσα περὶ αὐτὴν εἶπε:

— Ἀδελφέ μου, (οὕτω μὲ ἀπεκάλει πάντοτε) αὐτὸς δὲν εἶναι τόπος κατάλληλος, ἔλθετε.

Καὶ ἐγερθεῖσα, μὲ ἔλαβεν ἐκ τῆς χειρὸς καὶ μὲ ἔφερον ἐν τῷ πλησιοχώρῳ δάσει. Ἐφθάσαμεν εἰς μεμονωμένον τι μέρος· ἀλλὰ δὲν ἐτόλμων νὰ τὴν ἐρωτήσω. Ἡ πτωχὴ νεανὶς ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ μοὶ εἶπε κλαίουσα:

— Φρικῶδες μυστικὸν βαρύνει ἐπὶ τῆς καρδίας μου. ἀδελφέ μου. Μυστικόν, τὸ ὅποιον ἀπειλεῖ τὴν ζωὴν μου, καὶ τὸ ὅποιον τώρα ἀπεφάσισα νὰ ἀποκαλύψω εἰς ὑμᾶς. Εἶναι ἡ διαθήκη μου... Ὁ Βεράρδος δὲν μὲ ἀγαπᾷ πλέον.

— Καὶ ἐμὲ ἐπίσης, ὦ Μεσσινέλλα!... ἀνέκραξα, καὶ ἐμὲ δὲν ἀγαπᾷ πλέον ὁ σύζυγός σου! Ἐν τούτοις, ἂν μέλος τι τοῦ σώματός μου ἤθελε τὸν προσβάλλῃ, θὰ τὸ ἔκαιον ἀμέσως, ὅπως μὴ φθειρῇ καὶ τὴν καρδίαν, ἡ ὁποία ἀνήκει εἰς αὐτόν.

— Ὁ Θεός, εἶπεν ἡ Μεσσινέλλα, ἐκτείνουσα τὰς χεῖρας. . . ὁ Θεός βλέπει τὴν ἀθωότητά μου. . . αὐτὸς γινώσκει ὅτι οὐδὲ κατὰ διάνοιαν εἶμαι ἔνοχος. . .

ὅτι, μετ' αὐτόν, ὁ Βεράρδος εἶναι ἡ ἀγάπη μου. . . ἀγκαλὰ καὶ δὲν ἀνοιξα εἰς αὐτόν τὴν καρδίαν μου, αὐτὴ τὸν ἀγαπᾷ τόσον πολύ, ὥστε δὲν δύναται νὰ ὑποφέρῃ τὴν περιφρόνησίν του. Ὅταν ὁ Βεράρδος εἶναι παρῶν, κρύπτω τὴν λύπην μου· ἀλλ' ὅταν δὲν μὲ βλέπῃ, κλαίω ἀπαρηγόρητα. . . Ὡ ἀδελφέ μου, δὲν δύνασθε νὰ φαντασθῆτε πόσα δάκρυα ἔχυσαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς πτωχῆς Μεσσινέλλας.

Δὲν θὰ περάσῃ πολὺς καιρὸς, καὶ ὅταν ἔλθετε εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ φρουρίου τούτου, θὰ μὲ εὕρετε νεκράν, ἐκτεθειμένην εἰς τὸν οἶκτον, ἢ εἰς τὴν περιεργίαν τῶν ὑποτελῶν. Τότε, ἀδελφέ, λάβετε ἀπὸ τῆς χειρὸς τὸν Βεράρδον, φέρετε αὐτὸν εἰς τὸ μέρος, ὅπου θὰ κεῖμαι πτώμα, καὶ εἰπέτετε:

«Ἀπέθανεν ἐκ τοῦ πρὸς σὲ ἔρωτος. . .»
 «Ὡ! ἂν χύσῃ ἐν δάκρυ. . . ἂν ἐκπέμψῃ ἓνα στεναγμόν, συγχωρᾷ αὐτῷ ἀπὸ τοῦδε τὴν λύπην μου. . . Ὑποσχέθητέ μοι, ἀδελφέ, ὅτι θὰ τὸ πράξετε. . . Ὁρκίσθητέ μοι. . . Μὴ ἀρνηθῆτε τὴν παρηγορίαν ταύτην εἰς μίαν πτωχὴν, τεθλιμμένην. . .»

Σπασμωδικὸς λυγμὸς διέκοψε τοὺς λόγους της. . . καὶ ἡ νεανὶς ἔκλινε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ στήθους μου. . . Ἐγὼ ἤμην εὐχκενικημένος.

— Ὅχι, ὠραία δυστυχῆς, ἀνέκραξα, σὺ δὲν πρέπει ν' ἀποθάνῃς. Τὸ ἔρπετόν ἀπεπειράθη νὰ μολύνῃ τὸ ὠραῖον κρίνον· ἀλλ' ἐγὼ θὰ καταπατήσω ἐν τῇ ὁδῷ τὸ ἔρπετόν. . . Ὁ ὄφις ἐφώρμησε κατὰ τοῦ ἵππου, ὅπως ἵππος καὶ ἀναβάτης ἀπωλεσθῶσιν· ἀλλὰ θὰ συντριβῆ ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ταύτῃ τοῦ δόλου. . .

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἔλαβα δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν τὴν κεφαλὴν της καὶ ἠσπᾶσθην αὐτὴν εἰς τὸ μέτωπον. Αἰφνης ἤκουσα ὄξυτάτην κραυγὴν, θόρυβον ἐν μέσῳ τοῦ δάσους, καὶ βήματα ἀνθρώπου φεύγοντος· ἀνεπήδησα ἐκπληκτός· ἔδραμον εἰς τὸ μέρος, ὅθεν μᾶς ἐφάνη ὅτι προῆλθεν ἡ κραυγὴ, ἀλλ' οὐδὲν ἔχνος ἀνθρώπου εἶδον. Ἐπανῆλθον εἰς τὴν Μεσσινέλλαν, ἥτις στηριχθεῖσα ἐπὶ τοῦ βραχίονός μου

μοὶ ἔνευσε νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὸ φρούριον. Ἦτο δὲ τεθλιμμένη, καταβεβλημένη καὶ μόλις ἐβάδιζεν. Ἐσκεπτόμην νὰ εὕρω τὴν ἐπιούσαν λιαν πρῶτ' τὸν Βεράρδον καὶ νὰ ζητήσω παρ' αὐτοῦ λόγον διὰ τὴν παρὰδοξον πρὸς τὸν φίλον του καὶ τὴν σύζυγόν του διαγωγὴν του. Ἐπὶ τέλους, ἐφθάσαμεν εἰς τὸ φρούριον. Ἐσυνώδευσα τὴν Μεσσινέλλαν μέχρι τῆς αἰθούσης, ὅπου τὴν ἀπεχαιρέτισα.

— Χαῖρε, . . μοὶ εἶπεν ἡ δυστυχῆς. . . ἐνθυμοῦ τὴν Μεσσινέλλαν. . .

Ἀνεχώρου τεθλιμμένος· ἀλλ' ὅτε ἔφθασα εἰς τὴν θύραν, μὲ προσεκάλεσεν αὐθις. . . καὶ ἀπαξ ἔτι. . . Ἡ δυστυχῆς! . . ἐφαίνετο ὅτι ἐνδόμυχός τις φωνὴ ἔλεγεν αὐτῇ ὅτι δὲν θὰ μὲ ἔβλεπε πλέον. . . ἀνεχώρησα. Ἐγκαταλιπὼν τοὺς χαλινούς ἐπὶ τοῦ τραχήλου τοῦ ἵππου καὶ σταυρώσας τὰς χεῖρας, διέτρεχον τὴν εἰς τὸ φρούριόν μου φέρουσαν ὁδόν. Αἰφνης ἀκούω ὀπισθέν μου φωνὴν ἐν τῷ σκότει καλοῦσάν με:

— Γορέλλε, Γορέλλε.

Ἐστάθην. Ἡ φωνὴ μοῦ ἐφάνη ἀγνωστος, καὶ ὅμως ἀπεκρίθην:

— Ποῖος εἶναι; Τί θέλει ὁ ἐν τῷ σκότει προφέρων τὸ ὄνομά μου;

— Γορέλλε. . . ἐπανέλαβεν εἰς ἱππότης καὶ ταῦτοχρόνως μὲ κατέφθασεν. Ἐν τῷ ἀμυδρῷ τῶν ἀστέρων φωτὶ, τὸν ἀνεγνώρισα. Εἶχε τὴν κεφαλὴν γυμνήν, τὴν κόμην ἐν ἀταξίᾳ, τὴν φωνὴν ἠλλοιωμένην.

— Βεράρδε! . . εἶπον. . . εἰσθε σεις; . . Οἱ ἄγιοι πάντες νὰ σὲ φυλάττωσι!

— Ἐγὼ εἶμαι. . . ἀλλὰ οἱ ἄγιοι μὲ ἐγκατέλειψαν.

Δὲν ἀπήντησα, διότι εἶχον ἤδη ἀποφασίσῃ τὴν ἐπιούσαν νὰ ὀμιλήσω πρὸς αὐτὸν περὶ τῆς νέας του διαγωγῆς πρὸς τὴν Μεσσινέλλαν. Οὕτω λοιπὸν ἐν σιωπῇ βαδίζοντες ἐφθάσαμεν εἰς τὸ μέρος, ὅπου ἡ ὁδὸς καμπτομένη καὶ σχηματίζουσα γωνίαν ἀπέειχεν ἐξ ἴσου καὶ ἀπὸ τῶν δύο φρουρίων. Ἐκεῖ ἦτο σταυρός, τὸν ὅποιον οἱ ὑποτελεῖς ἡμῶν ἐκάλουσαν Μέλαινα Σταυρόν.

— Ἀφιπτεύσατε! κραυγάζει τότε πρὸς ἐμὲ ὁ Βεράρδος, ἀφιπτεύσας.

Ἐγὼ, ὅστις πάντοτε μίαν εἶχον ἐπιθυμίαν, νὰ πράττω πᾶν ὅ,τι τὸν ἠὲ χαρίσσει, ἀφιπτεύσα ἀμέσως.

— Εἰφουλήσατε! μοὶ λέγει.

— Τί! μὴ ἐπιβουλεύεται κανεὶς τὴν ζωὴν μας;

— Εἰφουλήσατε καὶ θὰ μάθετε κατόπιν!

Ἐξιφούλησα καὶ ἐτέθην εἰς θέσιν ἀμύνης.

— Ὑπερασπίσθητι! κραυγάζει ὁ Βεράρδος, καὶ ἐπιπίπτει ὀρμητικῶς κατ' ἐμοῦ.

Τρομάξας ἐκ τῆς αἰφνιδίας ἐκείνης ἐπιθέσεως, ἤρχισα ὡς ἠδυνάμην νὰ ἀμύνωμαι, ἀποκρούων τὰς προσβολὰς καὶ κραυγάζων πρὸς αὐτὸν ἐν μέσῳ τῆς κλαγγῆς τῶν ξιφῶν:

— Τί εἶναι τοῦτο, Βεράρδε; Φεῦ! ἀγαπητέ μου φίλε! προσφιλέστατε ἀδελφέ! ταπεινώσατε τὸ ξίφος. . . ἀκούσατέ

με, δι' ἀγάπην Θεοῦ . . . σὲ ἐξορκίζω εἰς τὸ ὄνομα τῶν ἀποθανόντων γονέων μας!

«— Μὴ ἀναφέρῃς τὸ ὄνομά τους! ἀπήντησε μετὰ τρομερῆς φωνῆς, εἶσαι ἀνάξιος, ἀπὸ τὴν στιγμήν κατὰ τὴν ὁποίαν ἔγεινες προδότης.

«— Ἐγὼ προδότης! Βεράρδε, στάσου μίαν μόνην στιγμήν καὶ ἀκουσέ με... Θέλεις τὸν θάνατόν σου.

«— Μὲ ὑβρίζεις ἀκόμη, ἐπιθύρισε ἐκεῖνος. . . στηρίζεσαι ἐπὶ τῆς δεξιότητός σου, διὰ νὰ προσθέτῃς τὴν ὑβρίν εἰς τὴν βλάβην!

«Καὶ ἐδιπλασιάζε τὰς προσβολάς, κατὰ τρόπον, ὥστε δὲν ἠδυναμην νὰ πράξω ἄλλο τι ἢ νὰ ἀμύνωμαι.

[Ἐπεται συνέχεια].

ΠΑΝ. ΠΑΝΑΣ

ΜΙΧΑΗΛ ΘΕΡΒΑΝΤΗ

ΚΟΡΝΗΛΙΑ

Διήγημα

[Συνέχεια]

Ἐφρατάσθη ἀμέσως ὅτι οἱ φιλόξενοι Ἴσπανοὶ φίλοι τῆς ἦσαν ἴσως νεκροὶ ἤδη, ὅτι ὁ ἀδελφός τῆς διήρχετο τὴν θύραν καὶ διεπέρα αὐτὴν διὰ τοῦ ξίφους του, καὶ ἔσπευσε ν' ἀπαντήσῃ:

— Καὶ τί με συμβουλεύεις, φίλη μου, νὰ κάμω διὰ νὰ προλάβω τὴν καταστροφὴν;

— Ἐγὼ, κυρία μου, ἤμουν ἄλλοτε ὑπηρέτρια τοῦ παπᾶ ἐνὸς χωριοῦ, ἐκεῖ κοντὰ ἔς τὴν Φερράρη. Εἶνε ἕνας ἄγιος ἄνθρωπος, ποῦ εἴμπορε νὰ μοῦ κἀνῃ ὅ, τι τοῦ ζητήσω, γιὰτι εἶνε ὑποχρεωμένος σ' ἐμένα. Σ' αὐτόν νὰ πᾶμε ἔγὼ πηγαίνω νὰ ἔρω ἄνθρωπο γιὰ νὰ μᾶς συντροφεύσῃ καὶ, ὅσῳ γιὰ τὴ γυναῖκα ποῦ ἔρχεται καὶ ταγίζει τὸ παιδί, αὐτὴ εἶνε πτωχὴ καὶ θὰ μᾶς ἀκολουθήσῃ καὶ ἔς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης. Τὸ κἀτω-κἀτω, κυρία, καὶ ἂν σὰς εὔρουν, καλλίτερα νὰ σὰς εὔρουν εἰς ἕνα σεβάσιμον ἄνθρωπον, παρὰ μέσα σὲ δύο νέους Ἴσπανούς. Αὐτοί, κυρία μου, καθὼς βλέπω, μὴ θαρρεῖς πῶς θὰ σ' ἀφήσουν ἡσυχῇ οὔτε στιγμή. Τώρα, ποῦ ἔβρισκεσθε σ' αὐτὴ τῇ θέσῃ σὰς σέβονται, ἀλλὰ ἅμα γίνετε καλὰ . . . ὁ Θεὸς νὰ σὰς φυλάξῃ. Ἐγὼ ἂν δὲν ἤμουν σοβαρὴ καὶ ἂν δὲν ἔδινα προσοχὴ σ' αὐτούς ἀλλοίμονο σὲ μένα. Εἶνε ψεύτικο τὸ χρυσάφι ποῦ λαμποκοπᾷ ἐπάνω τους. Ἄλλα λένε καὶ ἄλλα ἔχουνε ἴστω νοῦ τους. Καὶ καλὰ ποῦ ἔβρέθηκα ἐγὼ, ἂν ἦταν ἄλλη! . . . Ἄλλὰ ἐγὼ εἶμαι πονηρὴ καὶ ξέρω καὶ τὰ καταφέρνω. Καταγόμαι καὶ ἀπὸ σῶν, ἀπὸ τῇ γεννεᾷ τοῦ Κριμπέλλη τοῦ Μιλανέζου, καὶ ἔχω τὴν τιμὴν μου εἰκοσι μίλια ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὰ σύννεφα. Ἀπὸ κεῖ ἔμπορεῖς νὰ καταλάβῃς τί ἔχω τραβήξῃ στὴ ζωὴ μου, ἀφοῦ κατήντησα ὑπηρέτρια σὲ Ἴσπανούς. Δὲν ἔχω ὅμως καὶ παράπονο ἀπὸ τὰ ἀ-

φεντικά μου, γιὰτι εἶνε ἄγγελοι, ὅταν δὲν τοὺς πιάνῃ μόνον ὁ θυμός.

Ἐπὶ τέλους τῇ εἶπε τосαῦτα καὶ τοιαῦτα, ὥστε ἡ δυστυχὴς Κορνηλία ἀπεφάσισε νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν συμβουλήν τῆς.

Μετὰ δύο ὥρας εὐρίσκοντο ἀμφότεραι ἐφ' ἀμάξης κατακλείστου μετὰ τῆς τροφῆ τοῦ βρέφους. Ἐφρόντισαν δὲ νὰ μὴ παρατηρηθῶσιν ὑπὸ τῶν ὑπηρετῶν, καὶ διηυθύνθησαν πρὸς τὸν ἐφημέριον τοῦ χωριοῦ. Καὶ ἐπειδὴ ἤκουσαν παρὰ τοῦ δὸν Ζουάν ὅτι αὐτὸς καὶ ὁ Λορέντιος δὲν θὰ μετέβαινον εἰς Φερράρην διὰ τῆς εὐθείας ὁδοῦ, ἀλλὰ διὰ στενωπῶν ἀποκέντρων, αὐταὶ ἔλαβον τὴν εὐθεῖαν καὶ ὠδεύον βραδέως, ἵνα μὴ τὰς συναντήσωσιν.

Ἀφήσωμεν αὐτὰς ὠδεούσας καὶ ἀκολουθήσωμεν τὸν Λορέντιον Βεντιβόλλη καὶ τὸν δὸν Ζουάν.

Οὗτοι καθ' ὁδὸν ἔμαθον ὅτι ὁ δούξ δὲν εὐρίσκετο ἐν Φερράρῃ, ἀλλ' ἐν Βολωνίᾳ. Ἐπομένως, ἀφήσαντες τοὺς ἐλιγμούς καὶ τὰς πλαγίας ἀτραπούς, εἰσήλθον ἐπὶ τῆς δημοσίας ὁδοῦ, ὑποθέτοντες ὅτι δι' αὐτῆς θὰ ἐπανήρχετο ὁ δούξ ἐπιστρέφων ἐκ Βολωνίας.

Μετ' ὀλίγον, παρατηρήσαντες ὄπισθεν πρὸς τὸ μέρος τῆς Βολωνίας, ἵνα ἴδωσιν ἂν ἤρχετο τις ἐκεῖθεν, διέκριναν ὄμιλον ἐπίππων.

Ὁ δὸν Ζουάν τότε λέγει τῷ Λορεντίῳ ν' ἀπομακρυνθῇ τῆς ὁδοῦ, διότι, ἂν τυχὸν μεταξὺ αὐτῶν εὐρίσκετο ὁ δούξ, ἤθελε νὰ τῷ ὁμιλήσῃ, προτοῦ εἰσέλθῃ εἰς Φερράρην, ἥτις ὀλίγον ἀπέειχεν ἐκεῖθεν.

Ὁ Λορέντιος ὑπήκουσε.

Μόλις οὗτος ἀπεμακρύνθη, ὁ δὸν Ζουάν ἀφῆρεσε τοῦ πῆλου τοῦ τὰ πτερὰ τὰ ἀποκρύπτοντα τὴν πολυτίμον ταινίαν, ἐνήργησε δὲ λίαν ἐσκεμμένως, ὡς ὠμολόγησεν ὕστερον.

Τῇ στιγμήν ἐκείνην ἔφθασεν ὁ ὄμιλος τῶν ἐπίππων.

Μεταξὺ αὐτῶν εὐρίσκετο γυνὴ τις, ἐπιβαίνουσα μελανολεύκου ἵππου, περιβεβλημένη ὀδοπορικὴν ἐνδυμασίαν καὶ τὸ πρόσωπον κεκαλυμμένον ἔχουσα διὰ προσωπίδος ἐκ καφετᾶ, ἵνα κἀλλίον ἴσως κρύπτηται, ἢ προφυλάσσεται ἀπὸ τοῦ ἄερος καὶ τοῦ ἡλίου.

Ὁ δὸν Ζουάν ἔστη ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁδοῦ, καὶ ἀποκεκαλυμμένος τὴν κεφαλὴν ἀνέμενε τοὺς ἐρχομένους. Ὅταν οὗτοι ἐπλησίασαν, τὸ ἐξωτερικόν, ὁ ὠραῖος ἵππος, ἡ πλουσία περιβολὴ τοῦ Ἴσπανοῦ εὐπατρίδου, καὶ πρὸ πάντων ἡ λάμψις τῶν ἀδαμάντων αὐτοῦ, προσεῖλκυσαν τὰ βλέμματα πάντων καὶ ἰδίως τοῦ δουκὸς τῆς Φερράρης, ὅστις εὐρίσκετο ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν.

Μόλις οὗτος ἔρριψε τὸ βλέμμα ἐπὶ τοῦ πολυτίμου πῆλου, ἀνεπόλησεν ἀμέσως ὅτι ὁ φέρων αὐτόν ἦτο ὁ δὸν Ζουάν δὲ Καμβοᾶ, ὁ σωτὴρ αὐτοῦ κατὰ τὴν νυκτερινὴν ἐκείνην πάλιν καὶ ἡ σκέψις αὐτῇ τῷ ἐφάνη τοσοῦτον βεβαία, ὥστε, χωρὶς ν' ἀναμῆνῃ ἐπὶ πλέον, διηυθύνθη ἔσπευσμένως πρὸς τὸν δὸν Ζουάν.

— Δὲν πιστεύω ν' ἀπατάμαι, τῷ εἶπεν,

εὐγενέστατε, ἂν σὰς ὀνομάζω δὸν Ζουάν δὲ Καμβοᾶ, μὲ βεβαιοῦσι τὸ ἐξωτερικόν σὰς καὶ ὁ πῆλος οὗτος.

— Εἶνε ἀληθές, ἀπεκρίθη ὁ δὸν Ζουάν, οὐδέποτε ἠθέλησα ν' ἀποκρύψω τὸ ὄνομά μου. Ἄλλ' εἶπατέ μοι, εὐγενέστατε, τίς εἴσθε, ἵνα μὴ φανῶ ἀγενής.

— Εἶμαι, κύριε δὸν Ζουάν, ὁ δούξ τῆς Φερράρης, ἐκεῖνος, ὅστις ὑπεσχέθη νὰ σὰς ὑπηρετῇ ἐπὶ ζωῆς, τὴν ὁποίαν πρὸ τεσσάρων μόλις ἡμερῶν τῷ ἐσώσατε.

Ὁ δούξ δὲν εἶχεν εἰσέτι περατώσει τὴν φράσιν του, ὅτε ὁ δὸν Ζουάν ὠρμησεν ἀπὸ τοῦ ἵππου του καὶ ἔσπευσε ν' ἀσπασθῇ τοὺς πόδας τοῦ δουκὸς. Ἄλλὰ μεθ' ὅλην τὴν βίαν ἐκείνου, ὁ δούξ εἶχεν ἤδη ἀφήσῃ τὸ ἐπίππιον, κατὰ τρόπον, ὥστε, ἐνῶ κατήρχετο τοῦ ἀναβολῆως, ὁ δὸν Ζουάν ἐδέχθη αὐτόν εἰς τὰς ἀγκάλας του.

Ὁ Λορέντιος, ὅστις ἐθεώρει μακρόθεν τὰς διατυπώσεις ταύτας, μὴ ἀποδίδων αὐτὰς εἰς τὴν ἐθιμοτυπίαν, ἀλλ' εἰς τὴν ὀργήν, ὠρμησε καὶ αὐτὸς μετὰ τοῦ ἵππου του ἀλλ' ἀμέσως συνεκράτησεν ἑαυτοῦ ἰδὼν ἀμφοτέρους περιπτυσσομένους.

Ὁ δούξ παρατήρησε τὸν Λορέντιον ὑπερθεῖν τῶν ὤμων τοῦ δὸν Ζουάν τὸν ἀνεγνώρισε, καὶ ὀλίγον τεταραγμένος ἠρώτησε τὸν δὸν Ζουάν ἂν ὁ Λορέντιος Βεντιβόλλης, ἦν συνοδοιπόρος του.

— Ἄς ἀπομακρυνθῶμεν ἐντεῦθεν, ἀπήντησεν ὁ δὸν Ζουάν, θὰ διηγηθῶ εἰς τὴν ὑμετέραν ἐξοχότητα πολλὰ πράγματα.

Καὶ ἀπεμακρύνθησαν. Ὁ δὸν Ζουάν τότε τῷ εἶπε:

— Ἐξοχώτατε, ὁ Λορέντιος Βεντιβόλλης, τὸν ὁποῖον βλέπετε ἐκεῖ, ἔχει μεθ' ὁμῶν νὰ λύσῃ διαφορὰν ὄχι μικράν. Λέγει, ὅτι πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν ἀπηγάγετε τὴν ἀδελφὴν του, δεσποινίδα Κορνηλίαν, ἀπὸ τῆς οἰκίας τῆς ἐξαδέλφης του, καὶ ὅτι τὴν ἠπατήσατε καὶ τὴν ἠτιμάσατε. Ἐπιθυμῶ νὰ μάθῃ ἀπὸ ὑμᾶς ὁποῖαν ἱκανοποίησιν νομίζετε ἱκανὴν δι' αὐτόν, ἵνα γνωρίζῃ τί ὀφείλει νὰ πράξῃ. Μὲ παρεκάλεισε νὰ τῷ χρησιμεύσω ὡς μεσάζον πρόσωπον, προσεφέρθη δὲ εὐχαρίστως, διότι ἐκ τινων σημείων τῆς πάλης, τὴν ὁποίαν μοὶ διηγήθη, ἀνεγνώρισα ὅτι ὑμεῖς, ἐξοχώτατε, εἴσθε ὁ κύριος τοῦ πῆλου τούτου, τὸν ὁποῖον εὐνηραστήτητε νὰ μοὶ δωρήσετε. Ὅθεν, βλέπων ὅτι οὐδεὶς κἀλλίον ἐμοῦ ἠδύνατο νὰ μεσολαβήσῃ εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, προσεφέρθη νὰ τὸν βοηθήσω. Ἦδη ἐπεθύμουν, ἐξοχώτατε, νὰ μοὶ εἶπῃτε τί σκέπτεσθε περὶ τούτου, καὶ ἂν ὁ Λορέντιος εἶπε τὴν ἀλήθειαν.

— Ἄ! φίλε μου, ἀπεκρίθη ὁ δούξ, εἶνε τόσον ἀληθές, ὥστε μοὶ εἶνε ἀδύνατον νὰ τὸ ἀρνηθῶ, ἔστω καὶ ἂν ἐπεθύμουν νὰ τὸ πράξω. Δὲν ἠπάτησα ὅμως τὴν Κορνηλίαν, καίτοι γνωρίζω ὅτι ἐγένετο ἀφαντος τῆς οἰκίας, ἐκ τῆς ὁποίας μοὶ λέγετε. Δὲν τὴν ἠπάτησα, διότι θὰ γείνη σύζυγός μου, οὐδὲ τὴν ἀπήγαγον, διότι δὲν γνωρίζω τί ἀπέγινε καὶ ποῦ εὐρίσκεται. Ἐὰν δὲν ἐτέλεσα δημοσίᾳ τοὺς γάμους μας, τοῦτο τὸ ἔπραξα, διότι ἡ μή-

τηρ μου, ἡ ὁποία εἶνε ἐπιθάνατος, ἤθελε νὰ νυμφευθῶ τὴν Λιβίαν, τὴν θυγατέρα τοῦ δουκὸς τῆς Μαντούας. Ἐπίσης καὶ ἄλλοι λόγοι ἰσχυροί, τοὺς ὁποίους δὲν ἀρμόζει νὰ ἐκθέσω τώρα, μὲ ἠμπόδισαν νὰ τὸ πράξω. Τὴν δὲ νύκτα, κατὰ τὴν ὁποίαν μ' ἐβοηθήσατε, ἐπρόκειτο νὰ τὴν ὀδηγήσω εἰς Φερράρην, ἐπειδὴ εὐρίσκειτο κατὰ τὸν μῆνα τοῦ τοκετοῦ. Ἄλλ' εἶτε ἕνεκα τῆς πάλης, εἶτε ἕνεκα τῆς βραδύτητός μου, ὅταν ἔφθασα εἰς τὴν οἰκίαν εὗρον μόνον τὴν Μαργαρίταν, ἡ ὁποία ἐγνώριζε τὰ πάντα. Τὴν ἠρώτησα περὶ τῆς Κορνηλίας καὶ μοὶ ἀπεκρίθη ὅτι ἡ κυρία τῆς εἶχεν ἀναχωρήσει, ἀφοῦ ἔτεκε τὴν ἰδίαν νύκτα ὠραιότατον ἄρρεν, πὸ ὁποῖον παρέδωκε πρὸς τὸν Φάβιον, εἰς ἐνατὼν θεραπόντων μου. Ἡ γυνὴ ἐκείνη εἶνε ἡ συνοδεύουσα ἡμᾶς, καὶ ὁ Φάβιος εἶνε ἐπίσης ἐδῶ, ἀλλ' ἡ Κορνηλία καὶ τὸ βρέφος δὲν ἀνευρέθησαν. Ἐμεινα ἐπὶ δύο ἡμέρας εἰς Βολωνίαν, ἐζήτησα δὲ παντοῦ νὰ μάθω περὶ αὐτῆς, ἀλλ' οὐδὲν ἔμαθον...

— Ὡστε, ἐξοχώτατε, διέκοψεν ὁ δὸν Ζουάν, ἐὰν ἡ Κορνηλία καὶ τὸ βρέφος ἀνευρεθῶσι, δὲν θὰ ἀρνηθῆτε, ὅτι ἡ μὲν εἶνε σύζυγός σας, τὸ δὲ τέκνον σας;

— Βεβαίως ὄχι, ἀπήντησεν ὁ δούξ· ἐὰν ἐπιθυμῶ, καὶ φιλοτιμοῦμαι νὰ ἦμαι εὐγενῆς καὶ γενναῖος, ἐπιθυμῶ ἔτι πλέον νὰ ἦμαι χριστιανός. Ἄλλως τε διὰ τὴν Κορνηλίαν ἀρμόζει ὄχι μόνον στέμμα δουκικόν, ἀλλὰ καὶ βασιλικόν. Μόλις ἀνέυρω αὐτήν, ὁ κόσμος θὰ μάθῃ ὅτι, ἐὰν γνωρίζω νὰ ἀγαπῶ, γνωρίζω καὶ νὰ τηρῶ δημοσίᾳ τὸν λόγον μου, τὸν ὁποῖον μυστικῶς ἔδωσα.

— Θὰ ἐπαναλάβετε λοιπόν, ἐπανέλαβεν ὁ δὸν Ζουάν, τὰ αὐτὰ πρὸς τὸν ἀδελφόν σας Λορέντιον Βεντιβόλλην;

— Ἀυποῦμαι μόνον, ἀπήντησεν ὁ δούξ, ὅτι βραδύνη νὰ τὰ μάθῃ.

Πάραυτα ὁ δὸν Ζουάν ἔνευσε τῷ Λορέντιῳ νὰ ἀφιππεύσῃ καὶ πλησιάσῃ. Ἐκεῖνος ὑπήκουσε μὴ ὑποθέτων ποτὲ τὸ εὐχάριστον ἀγγελμα.

Ὁ δούξ προῦχώρησε μὲ ἀνοικτὰς ἀγκάλας, ἵνα τὸν ἐναγκαλισθῇ, καὶ ἡ πρώτη λέξις, ἣν τῷ ἀπήυθunen ἦν «ἀδελφέ μου!» Ὁ Λορέντιος μόλις ἠδυνήθη ν' ἀνταποκριθῇ εἰς τοσοῦτον ἐγκάρδιον χαιρετισμόν, εἰς ὑποδοχὴν τόσο ἀπροσδόκητον καὶ πρὶν ἢ συνέλθῃ εἰσεῖτε ἐκ τῆς ἐκπλήξεως ὁ δὸν Ζουάν ἀνέκραξεν:

— Ὁ δούξ, εὐγενῆς Λορέντιε, ὁμολογεῖ τὰς μετὰ τῆς ἀδελφῆς σας σχέσεις· ὁμολογεῖ ὡσαύτως, ὅτι ἡ κυρία Κορνηλία εἶνε ἡ νόμιμος αὐτοῦ σύζυγος, καὶ ὅτι, ὡς ἤδη ὁμολογεῖ τοῦτο καὶ δημοσίᾳ, θὰ τὸ ὁμολογήσῃ ὅταν ἐπιστῇ ἡ ὦρα. Βεβαίως ἐπίσης, ὅτι ἐπρόκειτο, πρὸ τεσσαρῶν ἡμερῶν, νὰ τὴν ἀπαγάγῃ ἀπὸ τῆς οἰκίας τῆς ἐξαδέλφης τῆς καὶ νὰ τὴν ὀδηγήσῃ εἰς Φερράρην καὶ ἐκεῖ νὰ περιμένῃ καταλλήλῳ εὐκαιρίαν, ἵνα τελέσῃ τοὺς γάμους του, οἱ ὁποῖοι ἐβράδυναν ἕνεκα δικαιωμάτων λόγων, τοὺς ὁποίους μοὶ ἐξέθηκε. Βεβαίως εἰσεῖτε τὴν πρὸς ὑμᾶς πάλιν του, καὶ ὅτι, ὅταν ἐζήτησε

τὴν Κορνηλίαν, συνήτησε τὴν Μαργαρίταν, τὴν θαλαμηπόλον του, ἡ ὁποία εὐρίσκειται μετὰ τῶν ἐφίπων τούτων. Ἀπὸ τὴν ἰδίαν ἔμαθεν ὅτι ἡ Κορνηλία ἔτεκε πρὸ μιᾶς ὥρας, ὅτι ἡ ἰδία παρέδωκε τὸ βρέφος εἰς τὸν θεράποντα τοῦ δουκὸς, καὶ ὅτι ἡ Κορνηλία, νομίζουσα ὅτι ὁ δούξ ἦτο ἐκεῖ που πλησίον, ἔφυγεν ἀπὸ τῆς οἰκίας περίτρομος, διότι ἐπίστευεν ὅτι σεῖς ἐγνώριζετε τὸ αἶσχος τῆς. Ἡ Μαργαρίτα δὲν παρέδωκε τὸ βρέφος εἰς τὸν θεράποντα τοῦ δουκὸς, ἀλλ' εἰς ἄλλον τινὰ ἡ Κορνηλία ἔκτοτε δὲν ἀνεφάνη ὁ δούξ κατηγορεῖ τὸν ἑαυτὸν του δι' ὅ,τι συνέβη καὶ ὑπόσχεται ὅτι εὐθὺς ἄμα ἀνευρεθῇ ἡ Κορνηλία, θὰ τὴν ἀναγνωρίσῃ ὡς νόμιμον σύζυγόν του. Ἐπομένως, βλέπετε, εὐγενῆς Λορέντιε, ὅτι τὸ μόνον ἐμποδιστὴν ἦδη εἶνε ἡ ἀνεύρεσις τῶν δύο προσφιλῶν ὄσφ καὶ ἀτυχῶν ὑπάρξεων.

Ὁ Λορέντιος ἐγονυπέτησε τότε ἐνώπιον τοῦ δουκὸς, ὅστις προσεπάθει νὰ τὸν ἀνεγείρῃ, καὶ εἶπε:

— Ἐκ τοῦ μεγαλείου καὶ τῶν χριστιανικῶν αἰσθημάτων σας, ἐκλαμπρότατε ἀδελφέ, δὲν ἠδυνάμεθα ἡ ἀδελφῆ μου καὶ ἐγὼ νὰ ἐλπίζομεν εὐεργεσίαν μεγαλειτέραν αὐτῆς, διότι ἐκείνη μὲν ἐξισοῦται πρὸς ὑμᾶς, ἐγὼ δὲ ὑψοῦμαι μέχρις ὑμῶν.

Δάκρυα ἀνέβλυσαν τότε εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τοῦ Λορέντιου, ἐνῶ ὑγράνθησαν καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ δουκὸς. Ἀμφότεροι εἶχον δίκαιον, διότι ὁ μὲν ἀπώλεσε τὴν σύζυγόν του, ὁ δὲ εὖρε γαμβρόν τοσοῦτον εὐγενῆ. Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ δὸν Ζουάν ἠκτινοβόλουν ἐξ εὐφροσύνης. Ἐξέφραζον δὲ συναμα τὴν εὐχὴν ὅτι δὲν θὰ ἐδυσκολεύοντο ν' ἀνεύρωσι τὴν Κορνηλίαν καὶ τὸ τέκνον τῆς, ἀφοῦ ἀφῆκεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ οἰκίᾳ.

Ἐνῶ δὲ ταῦτα συνέβαινον παρετήρησαν καὶ τὸν δὸν Ἀντώνιον, ὃν ὁ δὸν Ζουάν ἀνεγνώρισεν ἐκ τοῦ ἵππου του. Πλησιάσας οὗτος πρὸς τὸν ὄμιλον τῶν ἐφίπων ἔστη καὶ παρετήρησε τοὺς ἵππους τοῦ Λορέντιου καὶ τοῦ δὸν Ζουάν, οὗς οἱ θεράποντες ἐκράτουν. Ἀνεγνώρισε τὸν δὸν Ζουάν καὶ τὸν Λορέντιον, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὸν δοῦκα, ἠγνοεῖ δὲ ἂν ὤφειλε νὰ προχωρήσῃ πρὸς αὐτοὺς ἢ ὄχι. Πλησιάσας πρὸς τὴν συνοδίαν τοῦ δουκὸς ἠρώτησε, δεικνύων τὸν δοῦκα, ἂν ἐγνώριζον τὸν κύριον ἐκεῖνον, ὅστις συνωμίλει μετὰ τῶν δύο γνωστῶν του. Τῷ ἀπήντησαν ὅτι ἦτο ὁ δούξ τῆς Φερράρης, τοῦτο δ' ἐπηύξησε τὴν ἀμηχανίαν του, ἀλλ' ὁ δὸν Ζουάν τὸν ἐξήγαγε ταύτης, καλέσας αὐτὸν ὀνομαστί.

Ὁ δὸν Ἀντώνιος ἀφίππευσεν, ἰδὼν ὅτι πάντες εἶχον ἀφιππεύσει, καὶ ἐπλησίασε πρὸς αὐτούς.

Ὁ δούξ τὸν ὑπεδέχθη λίαν εὐγενῶς μαθὼν παρὰ τοῦ δὸν Ζουάν ὅτι ἦτο ἀχώριστος φίλος του. Τότε ὁ δὸν Ζουάν τῷ διηγήθη πάντα ὅσα συνέβησαν μετὰ τοῦ δουκὸς μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης.

Ὁ δὸν Ἀντώνιος ὑπερχάρη καὶ εἶπε τῷ δὸν Ζουάν:

— Διατί, δὸν Ζουάν, δὲν ἐπισφραγίζεις

τὴν χαρὰν καὶ εὐτυχίαν τῶν εὐγενεστάτων, ἀγγέλων αὐτοῖς ὅτι ἡ Κορνηλία καὶ τὸ τέκνον τῆς ἀνευρέθησαν;

— Ἐὰν δὲν ἦσο παρῶν, δὸν Ἀντώνιε, ἀπήντησεν ὁ δὸν Ζουάν, θὰ τὸ ἐπραττον, ἀλλ' ἀφοῦ εὐρίσκεισαι ἐνταῦθα, ἀνάγγειλον σὺ αὐτὸς τὴν χαροποιὰν ταύτην εἰδήσιν.

Ὁ δούξ καὶ ὁ Λορέντιος ἀκούσαντες ὅτι ἡ Κορνηλία ἀνευρέθη, ἐζήτησαν ἐξηγήσεις παρὰ τοῦ δὸν Ἀντωνίου. οὗτος δὲ ἀπήντησεν αὐτοῖς ἀπροκαλύπτως ὅτι ἡ Κορνηλία μετὰ τοῦ τέκνου τῆς εὐρίσκοντο ἐν τῇ οἰκίᾳ του. Εἶτα διηγήθη αὐτοῖς καταλεπτῶς τὰ πάντα.

Ὁ δούξ καὶ ὁ Λορέντιος ἐχάρησαν λίαν ἐπὶ τούτῳ καὶ πάντες ἐνηγκαλίσθησαν. Εἶτα ἐκάλεσαν τὴν θαλαμηπόλον, ἣτις παρέδωκε τὸ νεογνὸν τῷ δὸν Ζουάν, καὶ ἦτις, ἰδοῦσα τὸν Λορέντιον, κατελήφθη ὑπὸ φόβου, καὶ τὴν ἠρώτησαν ἂν ἀνεγνώριζε τὸν ἀνθρώπον, εἰς ὃν εἶχε παραδώσει τὸ βρέφος.

— Ὅχι, ἀπεκρίθη ἐκείνη τὸν ἠρώτησά μόνον ἐὰν ἦτο ὁ Φάβιος καὶ, ἐπειδὴ μοῦ ἀπεκρίθη ὅτι ἦτο αὐτός, τοῦ ἔδωκα τὸ παιδίον, χωρὶς καμμίαν ἀμφιβολίαν.

— Εἶνε ἀληθές, προσέθεσεν ὁ δὸν Ζουάν, καὶ σεῖς, κυρία, ἐκλείσατε ἀμέσως τὴν θύραν, μοὶ εἶπατε δὲ νὰ ἐξασφαλίσω τὸ βρέφος καὶ νὰ ἐπανέλθω ἀμέσως.

— Μάλιστα, κύριε, ὑπέλαβεν ἡ θαλαμηπόλος δακρύουσα.

— Ἄ! λέγει ὁ δούξ, φθάνουν τὰ δάκρυα, ἡ χαρὰ καὶ ἡ ἀγαλλίασις πρέπει νὰ βασιλεύσουν τώρα. Ἐν τούτοις, δὲν ἐπιθυμῶ νὰ εἰσέλθω εἰς Φερράραν, ἀλλὰ νὰ ἐπιστρέψω ἀμέσως εἰς Βολωνίαν, διότι πάντα ταῦτα εἶνε σκιά μόνον εὐτυχίας, ἐνόσφ ἡ Κορνηλία δὲν ὀνομασθῇ δημοσίᾳ σύζυγός μου.

Καὶ σύμπας τότε ὁ ὄμιλος διηυθύνθη πρὸς τὴν ἐν Βολωνίᾳ ἀγούσαν.

Ὁ δὸν Ἀντώνιος προηγήθη, ἵνα προπαρασκευάσῃ τὴν Κορνηλίαν, ὅπως μὴ ἡ αἰφνιδία ἐμφάνισις τοῦ δουκὸς καὶ τοῦ ἀδελφοῦ τῆς τῇ προξενήσῃ ἐπιβλαβῆ ταραχήν. Ἀλλὰ, μὴ εὐρῶν αὐτὴν ἐκεῖ, οὐδὲ δυνάμενος νὰ μάθῃ τι παρὰ τῶν ὑπηρετῶν, εὐρέθη ἐν ἀπελπιστικῇ θέσει καὶ ἐν μεγίστῃ ἀμηχανίᾳ.

Ὅτε εἶδεν ὅτι καὶ ἡ θαλαμηπόλος δὲν ἦτο ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἐσκέφθη ἀμέσως ὅτι αὐτὴ ἀπεπλάνησε τὴν Κορνηλίαν.

Οἱ ὑπηρετῆται τῷ εἶπον ὅτι ἡ θαλαμηπόλος ἀνεχώρησε τὴν αὐτὴν καθ' ἣν καὶ αὐτὸς ἡμέραν, καὶ ὅτι, ὅσον ἀφορᾷ τὴν Κορνηλίαν, περὶ ἧς ἠρώτα, οὐδέποτε τὴν εἶδον.

Εἰς τὸ ἀπροσδόκητον τοῦτο, ὁ δὸν Ἀντώνιος ἐγένετο ἐξαλλος, φοβούμενος μήπως ὁ δούξ ἐκλάβει αὐτοὺς ὡς ψεύστας καὶ ἀπατεῶνας, ἢ κάλλιον μὴ ὑποθέσῃ χειρόν τι ἔτι, προσβάλλον τὴν τιμὴν αὐτῶν καὶ τῆς Κορνηλίας.

Ἦν βεβυθισμένος εἰς τὰς θλιβεράς ταύτας σκέψεις, ὅτε ὁ δούξ εἰσηλθε μετὰ τοῦ δὸν Ζουάν, οἵτινες, ἐγκαταλιπόντες ἐκτὸς τῆς πόλεως τοὺς θεράποντας, ἔφθασαν μόνοι δι' ἀποκέντρων ὁδῶν.

Εἰσελθόντες ἐν τῇ οἰκίᾳ, εὗρον τὸν δὸν Ἀντώνιον καθήμενον ἐπὶ ἔδρας μετὰ τὴν κεφαλὴν ἐντὸς τῶν χειρῶν καὶ μετὰ τὴν ὄψιν ὠχρὰν ὡς νεκροῦ.

Ὁ δὸν Ζουὰν τὸν ἠρώτησεν ἀμέσως τὴν αἰτίαν τῆς καταστάσεώς του ταύτης, καὶ ποῦ εὕρισκετο ἡ Κορνηλία.

— Τί θέλεις νὰ ἔχω, τῷ ἀπήντησεν ὁ δὸν Ἀντώνιος, ἀφοῦ ἡ Κορνηλία ἐξηφανίσθη; τὴν ἰδίαν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀνεχώρησαμεν, ἔφυγε καὶ αὐτὴ μετὰ τῆς θαλαμηπόλου.

Παρ' ὀλίγον ὁ δούξ καὶ ὁ Λορέντιος νὰ καταπέσωσιν ἐξ ἐκπλήξεως καὶ ἀπελπισίας.

Ἔμειναν ἐπὶ πολὺ κατάπληκτοι καὶ συντεταραγμένοι. Μετ' ὀλίγον ὁ δούξ καὶ ὁ Λορέντιος, χωρὶς νὰ προσθέσωσι λέξιν, ἀνεχώρησαν περιλυποὶ ἐγκαταλιπόντες τὸν δὸν Ζουὰν καὶ τὸν δὸν Ἀντώνιον ἐν ἀνεκφράστῳ συγχύσει καὶ θλίψει.

Οἱ τελευταῖοι οὗτοι ἀπεφάσισαν νὰ μετέλθωσι πᾶν δυνατὸν μέσον πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς Κορνηλίας, καὶ ἀποδείξωσι τῷ δουκὶ τὴν εἰλικρίνειαν καὶ τὴν καλὴν αὐτῶν θέλησιν. Αἰφνης ἀνεμνήσθησαν ὅτι ἐλησμόνησαν ν' ἀναφέρωσιν εἰς τὸν δούκα περὶ τοῦ ἀδαμαντίνου σταυροῦ καὶ τοῦ χρυσοῦ ἐγκολπίου, ἅτινα προσέφερον αὐτοῖς ἡ Κορνηλία. Ὁ δούξ βεβαίως τότε θὰ ἐπέθετο ὅτι ἡ Κορνηλία εὕρισκετο τῷ ὄντι ἐν τῇ οἰκίᾳ των, καὶ ὅτι, ἐὰν ἐξηφανίσθη κατόπιν, δὲν ἐνείχοντο ποσῶς διὰ τοῦτο.

Ἐξήλθον λοιπὸν πάραυτα, ἵνα πληρώσωσι καὶ τὸ κενὸν τοῦτο, ἀλλὰ δὲν εὗρον τὸν δούκα ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Λορέντιου, ἐν ἣ ὑπέθετον ὅτι θὰ εὕρισκετο εἰσέτι· εὗρον μόνον τὸν Λορέντιον, ἐξ οὗ ἔμαθον ὅτι ὁ δούξ, οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν μείνας ἐν τῇ οἰκίᾳ του, ἐπέστρεψεν εἰς Φερράρην παραγγείλας αὐτῷ νὰ φροντίσῃ δραστηρίως περὶ τῆς ἀνευρέσεως τῆς ἀδελφῆς του.

Οἱ δύο φίλοι τῷ ἀνέφερον ὅ,τι ἐσκόπουν νὰ εἰπωσιν, εἰς τὸν δούκα, ἀλλ' οὗτος ἐβεβαίωσεν αὐτούς ὅτι ὁ δούξ ἦτο λυπηρὸς ἀνεκφραστῶς ἐκ τῆς εὐγενούς αὐτῶν διαγωγῆς, καὶ ὅτι ἀμφοτέροι ἀπέδωκαν τὸ σφάλμα τῆς Κορνηλίας εἰς ὑπερβολικὸν φόβον, ἦσαν δὲ πεπεισμένοι ὅτι ὁ Θεὸς θὰ ἠυδώκει ἀναμφιβόλως ν' ἀνευρεθῇ.

Οἱ παρήγοροι οὗτοι λόγοι ἀνεκούφισάν πως αὐτούς, καὶ ἀπεφάσισαν πάντες νὰ ἐνεργήσωσι μυστικῶς πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς ἐξαφανισθείσης, ἀφοῦ οὐδεὶς, ἐκτὸς τῆς ἀδελφῆς τῆς, ἐγίνωσκέ τι περὶ αὐτῆς, διότι τὸ ὄνομά της θὰ διέτρεχε κίνδυνον μέγαν ἀπέναντι τῆς κοινωρίας, ἣτις ἠγνόει τὴν ἀλήθειαν, καὶ θὰ ἀπῆρτετο μεγίστη ἐργασία, ὅπως δυνηθῶσι νὰ ἐξαλείψωσιν ἀπὸ τοῦ πνεύματος ἐκάστου τὴν κακὴν ἰδέαν ἣν θὰ ἐσχημάτιζεν.

Ὁ δούξ ἐξηκολούθησε τὴν ὁδοιπορίαν του, ὁ δὲ ἔρω, ὅστις ὤθει τὰ πάντα ἤδη ὑπὲρ αὐτοῦ, ἔφερον αὐτὸν εἰς τὸ χωρίον, ἐν ᾧ εὕρισκετο ὁ ἱερεὺς, παρ' ᾧ εἶχε καταφύγει ἡ Κορνηλία, τὸ τέκνον καὶ αἱ δύο γυναῖκες, αἵτινες, διηγηθεῖσαι

αὐτῷ τὰ τυμβάνα, ἐζήτησαν τὴν συμβουλὴν του.

Ὁ ἱερεὺς ἦν στενὸς φίλος τοῦ δουκός, ὥστε ἐν τῇ οἰκίᾳ του, πλουσίως καὶ φιλοκάλως διεσκευασμένη, ὁ δούξ ἔμενε πολλάκις ἐπιστρέφων ἐκ τοῦ κυνηγίου εἰς Φερράρην.

Ἦρέσκετο πολὺ εἰς τὴν συναναστροφὴν τοῦ ἱερέως τούτου, διὰ τὸ φιλόκαλον καὶ τὴν ἐτοιμότητα τοῦ πνεύματός του.

Ὅθεν ὁ ἱερεὺς οὐδόλως ἐξεπλάγη ἰδὼν τὸν δούκα εἰσερχόμενον ἐν τῷ πρεσβυτερίῳ του, ἀφοῦ δὲν ἤρχετο τὸ πρῶτον. ἀλλ' ὅ,τι τὸν ἐξέπληξεν ἦν ἡ κατῆφεια, ὑπ' ἣς κατείχετο, καὶ ἀμέσως ἀνεκαλύψεν ὅτι ἡ ψυχὴ του ἦτο τεταραγμένη.

Ἡ Κορνηλία, ἀκούσασα τὴν ἔλευσιν τοῦ δουκός, κατελήφθη σύσσωμος ὑπὸ φόβου, ἀγνοοῦσα τοὺς σκοποὺς του. Ἐδάκνε τὰς χεῖρας καὶ ἐπλανᾶτο ἀσκόπως ὡς παράφρων. Ἐπεθύμει νὰ ὁμιλήσῃ τῷ ἱερεῖ, ἀλλ' οὗτος εὕρισκετο μετὰ τοῦ δουκός.

— Εἶμαι κατατεθλιμμένος, πάτερ μου, ἔλεγεν ὁ δούξ, καὶ δὲν θὰ ἐπανέλθω σήμερον εἰς Φερράρην. Θὰ μείνω ἐδῶ εἰπατε, παρακαλῶ, εἰς τοὺς ἀνθρώπους μου νὰ ἀνεχώρησωσι καὶ νὰ μείνῃ μόνος ὁ Φάβιος.

Ὁ ἱερεὺς ὑπήκουσε καὶ ἐξήλθε πάραυτα, ὅπως διατάξῃ τὰ κατὰ τὴν ὑποδοχὴν τοῦ δουκός.

Ἡ ἐξοδὸς του αὐτὴ παρέσχε τῇ Κορνηλίᾳ εὐκαιρίαν νὰ τῷ ὁμιλήσῃ. Ἐλαβε πυρετωδῶς τὰς χεῖρας του καὶ τῷ εἶπεν :

— Ἀχ! πάτερ μου, τί ζητεῖ ὁ δούξ; Πρὸς Θεοῦ! εἰπατέ τῷ μίαν λέξιν δι' ἐμέ, καὶ προσπαθήσατε ν' ἀνακαλύψετε τοὺς σκοποὺς του· ἐπὶ τέλους διατάξατε τὸ πρᾶγμα, ὅπως νομίσετε καλλίτερον, πάτερ μου!

— Ὁ δούξ εἶνε μελαγχολικός, ἀπήντησεν ὁ ἱερεὺς, καὶ μέχρι τοῦδε δὲν μοι εἶπε τὴν αἰτίαν τῆς λύπης του. Ἀλλὰ σεῖς ἐτοιμάσατε τὸ βρέφος, φορέσατέ του ὅλα τὰ κοσμήματα, τὰ ὅποια ἔχετε, καὶ μάλιστα ὅσα σὰς προσέφερον ὁ δούξ· τὰ λοιπὰ εἶνε ἰδικῆ μου φροντίς· ἐλπίζω νὰ εἶνε εὐτυχῆς ἡ σημερινὴ ἡμέρα.

Ἡ Κορνηλία ἠσπασθή τὴν χεῖρά του, καὶ ἀνεχώρησεν, ἵνα ἐκτελέσῃ τὴν συμβουλὴν του.

Ὁ ἱερεὺς ἐπανῆλθε καὶ ἔμεινε μετὰ τοῦ δουκός, ἀναμένοντες τὸ γεῦμα. Ἐν τῇ σειρᾷ τῆς συνομιλίας τὸν ἠρώτησεν ἐὰν ἦτο δυνατὸν νὰ μάθῃ τὴν αἰτίαν τῆς μελαγχολίας του, διότι μόλις τὸν ἐβλεπέ τις ἀνεκάλυπεν ὅτι ἦτο περιλυπός.

— Εἶνε ἀληθές, πάτερ ἀπήντησεν ὁ δούξ, ἡ λύπη τῆς καρδίας ἀνέρχεται εἰς τὸ πρόσωπον καὶ δύναται τις ν' ἀναγνώσῃ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τὸ πάθος τῆς ψυχῆς. Καὶ τὸ χειρότερον εἶνε ὅτι δὲν δύναμαι ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ γνωρίσω εἰς οὐδένα τὴν αἰτίαν τῆς θλίψεώς μου.

— Ἐὰν δὲν δυσηρέστει ὑμᾶς, ὑπέλαβεν ὁ ἱερεὺς, νὰ ἴδῃτε κάτι τι περιέργων καὶ διασκεδαστικόν, θὰ σὰς ἐδείκνυν ἡμεῖς, τὸ ὅποῖον, εἶμαι βέβαιος, πολὺ θὰ σὰς διεσκεδάξῃ.

Θὰ ἦτο εὐήθης ὁ δούξ, ἐὰν μὴ ἐδέχετο ἀνακούφισιν προσφερομένην ἐν μέσῳ τῶν δεινῶν του.

— Σὰς παρακαλῶ, πάτερ, δείξατέ μοι ὅ,τι ἔχετε· ἀναμφιβόλως θὰ εἶνε ἐκ τῶν πολλῶν περιέργων σας, τὰ ὅποια εἰς ἄκρον μ' εὐχαριστοῦσι.

Ὁ ἱερεὺς ἠγέρθη καὶ διηυθύνθη πρὸς τὴν Κορνηλίαν, ἣτις εἶχεν ἤδη ἔτοιμον τὸ βρέφος θέσασα ἐπ' αὐτοῦ τὰ πολυτιμότερα αὐτῆς κοσμήματα, τὸν σταυρὸν καὶ τὸ ἐγκολπίον καὶ ἄλλα πολλά, μεγάλης ἐπίσης ἀξίας, πάντα προσενεχθέντα αὐτῇ ὑπὸ τοῦ δουκός.

[Ἔπεται συνέχεια].

Ε'.

Τὰ ἐξῆς βιβλία, εὕρισκόμενα ἐν τῷ Βιβλιοπωλεῖῳ ἡμῶν, ἀποστέλλομεν ταῖς Ἐπαρχίας καὶ τῷ Ἐξωτερικῷ, εὐλεύθῃ ταχυδρομικῶν τελῶν. — Ἐπίσης προμηθεύομεν εἰς πάντα ὁποιοῦνδήποτε βιβλίον, ἀρκεῖ ἡ αἴτησις νὰ συνοδεύηται μετὰ τὸ ἀντίτιμον αὐτοῦ.

Τὸ Φρούριον Σωμῶν δρ. 2.70 — Ἡ διδασκαλίσα μυθιστορία Εὐγενείου Σὺν δρ. 3.20 — Παράπτωσις καὶ Μεταμέλεια ἦτοι Ἀπομνημονεύματα Ἀλίκης δὲ — Μερβίλλ μυθιστορία Maximilien Perrin (ὀλόκληρον τὸ ἔργον) δρ. 3.70 — Ὁ Ἄγαστος τῆς Βελλεβίλης, μυθιστορία Π. Ζακὸν δρ. 2.70 Ὁ Ἰππότης Μάτις, μυθιστορία Ponson de Terrail δρ. 2.70. — Ἡ Ἀδελφοῦλα, μυθιστορία Ε. Μαλὼ (τόμοι 2) δρ. 2.80 — Αἱ Νύκτες τοῦ Βουλεβάρτου, μυθιστορία Pièrre Zaccoue (τόμοι δύο) δρ. 3.30 — Αἱ Κατακόμβαι τῆς Ἰουλλίης, μυθιστορία H. Emille Chevalier δρ. 1.70 — Ἐθνικαὶ εἰκόνες, ποιήσεις ὑπὸ Γεωργίου Μαρτινέλη, δρ. 1.70 Ἡ Φωνὴ τῆς Καρδιάς μου, λυρική Συλλογὴ, ὑπὸ Δημ. Γρ. Καμπούρογλου. Λεπ. 70. — Ἀπαντα Ἰωάννου Ζαμπέλου, (τόμοι 2) δρ. 8. — Ἀπαντα Διονυσίου Σολωμοῦ δρ. 2.50. — Ἀπαντα Βηλαρᾶ δρ. 2. — Ἡ Λύρα Ἀνδρέου Κάλβου καὶ ἀνεκδότος ὕμνος ὑπὸ Α. Μαρτελάου δρ. 1.20. — Βίος τοῦ Μωάμεθ, μετὰ παραρτήματος περὶ Ἰσλαμικῆς θρησκείας ὑπὸ Οὐασικιάνου Ἰρβινγῶν δρ. 2. — Τελευταία ἡμέρα καταδίκου, ὑπὸ Βίκτωρος Οὐγκῶ, δρ. 1. Αἱ Συνοικίαι τοῦ Λονδίνου δρ. 2.50 — Τὰ Μυστήρια τῶν Χαρμεῖων, κατὰ μετάφρασιν Κλεάνθους Τριανταφύλλου, δρ. 1.70 — Ἡ Ἐλμᾶ, ἦτοι σκηναὶ ἐν Ἀνατολῇ, (τόμοι 2) δρ. 2.20 — Τὰ τέκνα τοῦ Γράν, ὑπὸ Ἰουλίου Βέρν, δρ. 4. — Ἡ Γρύλλος τοῦ Μόλου, ὑπὸ Πονσῶν δὲ Τεράιλ, δρ. 2.20 — Ἡ Ἀμαξία Ἀριθμὸς 13, ὑπὸ Ἐαβιὲ δὲ Μοντεπέν, δρ. 11. — Ἐξομολογήσεις ἐνὸς Τέκνονος τοῦ Αἰῶνος δρ. 2.20. — Ἐπιστολαὶ μᾶς Μηδεντρίας δρ. 1.10. — Ἡ Μοσχομάγκα τῶν Παρισίων, ὑπὸ Πῶλ δὲ Κόκ δρ. 2.20 — Ἱστορία δύο Μελλονόμφων, ὑπὸ Ἀλεξ. Μανζόν (τόμοι 3) δρ. 4. — Ὁ Καμπούρος τῶν Παρισίων, ὑπὸ Πῶλ δὲ Κόκ δρ. 1.30 — Τὰ ἔγγραφα ἐνὸς Κακουργήματος δρ. 2.70 — Κλεοπάτρα δρ. 2.70 — Τὰ Μυστήρια τοῦ Κόσου μετ' εἰκόνων, δρ. 1.70. — Ὁ Ἰωάννης ἄνευ ἐπιθέτου (τόμοι 2) δρ. 4.30 — Ἡ Μάμη (τόμοι 3) δρ. 6.60 — Περιόδεα ἐν Περού, μετ' εἰκόνων δρ. 3.30. — Παρισίων Ἀπόκρυφα, μυθιστορία Εὐγενείου Σὺν, μετάφρασις Ἰσιδωρίδου Γ. Σκυλίση (τόμοι 10), δρ. 6. — Τὸ Τριακοσάδραχμον Ἐπαθλον, Γρηγορίου, Δ. Ξενοπούλου λεπ. 50. — Παλαιαὶ Ἀμαρτίαι, λυρική συλλογὴ, ὑπὸ Δημ. Γρ. Καμπούρογλου λεπ. 60. Ἀσκάνιος, ὑπὸ Ἀλ. Δουμά (τόμοι 7) δρ. 4.20 — Εἰκοσιπενταετής Ἑλλην πλοίαρχος, διήγημα ὑπὸ Στεφ. Ἐένου, λ. 50. — Ἡ Ἐκστρατεία μᾶς εἰς τὴν σελήνην, ὑπὸ Δ. Καλαποθάκη, δρ. 1.50. — Ἐρυθρὰ κηλὶς, ὑπὸ Παύλου Φεβάλ, μετάφρασις Ἡλ. Ραφτοπούλου, δρ. 2. — Ἐρυθροὶ προσωποφόροι, ὑπὸ Ponson de Terrail, μετάφρασις Ν. Δεστουάνου, (τόμοι 2) δρ. 4.